

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΣΕ ΜΗ ΔΥΑΔΙΚΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΟΑΤΚΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Καλοφώνου Ευαγγελία-Νεφέλη
ΑΜ: 9983201700040

*Πτυχιακή εργασία που κατατίθεται ως μέρος των απαιτήσεων του
Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Επικοινωνίας και
Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης*

Αθήνα, Φεβρουάριος, 2023

Επιβλέπων : Δημήτρης Γκούσκος, Επίκ. Καθηγητής ΤΕΜΜΕ ΕΚΠΑ

Επιτελική Σύνοψη

Οι περισσότερες μελέτες σχετικά με τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ, δηλαδή λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους, τρανσέξουαλ και queer ανθρώπους, οι οποίες πραγματοποιούνται παγκοσμίως, επισημαίνουν πολλά επαναλαμβανόμενα θέματα. Σήμερα μπορεί να γίνει εκμετάλλευση καινοτόμων πηγών δεδομένων, κυρίως μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου με αυτό τον τρόπο μπορεί να γίνει μελέτη και διερεύνηση του πληθυσμού αυτού, παρακάμπτοντας συσχετισμούς, οι οποίοι μέχρι τώρα ήταν αναπόφευκτοι. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε η παρούσα μελέτη στην οποία διερευνήθηκαν μερικά από τα πιο κοινά θέματα της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ, η ιστορία του κινήματος, οι τρόποι έκφρασης της κοινότητας, το πώς παρουσιάζονται μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ιδίως από το Instagram, όπου μελετήθηκε το επίσημο κανάλι που εκπροσωπεί τη ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα, το *lgbt_greece*. Μελετήθηκαν επίσης, κάποια από τα ακραία θέματα στην καθημερινή ζωή των ατόμων αυτών, όπως είναι η αυτοαντίληψη του σεξουαλικού προσανατολισμού και η ταυτότητα του φύλου, η εμπειρία του *come out*, η συμμετοχή σε παρελάσεις *Pride*, καθώς επίσης και οι εμπειρίες διακρίσεων και ομοτρανσφοβίας που υπέστησαν τα άτομα αυτά. Μελετήθηκε επίσης, το παράδειγμα ενός Έλληνα *influencer*, ο οποίος μίλησε για την ζωή του ως ομοφυλόφιλος άντρας στην ελληνική κοινωνία.

Abstract

Most of the studies regarding the LGBTQI community, which are globally conducted, highlight many repeatable subjects. Nowadays groundbreaking data sources, can be utilized, mainly through social media, in order to research and study the community bypassing claims which up to now were unavoidable. Based on that, this current study was done in order to better understand subjects related such as, the history of the movement, the way that the community expresses and how they are presented through social media (especially Instagram), where the mainly Greek LGBTQI page "*lgbt_greece*" was analyzed. Furthermore, some of the extreme issues in the daily life of these individuals were also investigated, such as the self-perception of sexual orientation and gender identity, the experience of coming out, the participation in *Pride* parades, as well as the experiences of discrimination and homotransphobia these people suffered. Finally, the example of a Greek *influencer*, who talked about his life as a gay man in Greek society, was studied as well.

Λέξεις κλειδιά: ΛΟΑΤΚΙ, δικαιώματα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, *influencers*

Ευχαριστίες

Η σελίδα αυτή είναι αφιερωμένη σε όλους εκείνους τους σημαντικούς ανθρώπους, που στάθηκαν αρωγοί στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας και κατ' επέκταση στην ολοκλήρωση των σπουδών μου.

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες και τον σεβασμό μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου, κύριο Δημήτρη Γκούσκο, για την υπέρτατη βοήθειά του και την εξαιρετική συνεργασία μας. Η καθοδήγησή του και οι πολύτιμες συμβουλές που μου προσέφερε, με βοήθησαν να φέρω εις πέρας αυτήν την διπλωματική εργασία.

Ευχαριστώ πάρα πολύ τους φίλους μου για την απεριόριστη συμπαράσταση και υποστήριξή τους καθόλη τη διάρκεια αυτής της προσπάθειας.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένειά μου, που είναι πάντα δίπλα μου και με στηρίζουν με τα λόγια και τις πράξεις τους σε κάθε μου βήμα προσωπικό, επαγγελματικό και ακαδημαϊκό.

Περιεχόμενα

Επιτελική Σύνοψη	2
Abstract.....	2
Ευχαριστίες	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΙ	6
1.1 Ορισμός και ανάλυση της έννοιας του σεξουαλικού προσανατολισμού.....	6
1.2 Ορισμός του ακρωνυμίου ΛΟΑΤΚΙ+.....	7
1.3 Ιστορική αναδρομή του ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματος	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	14
2.1 Ιστορική αναδρομή των αγώνων των ΛΟΑΤΚΙ για τα δικαιώματά τους.	14
2.2 Η προστασία των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ από το εθνικό δίκαιο	17
2.3 Η προστασία των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων από το περιφερειακό δίκαιο: Συμβούλιο Ευρώπης και Ευρωπαϊκή Ένωση.	19
2.4 Μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΤΕΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΛΟΑΤΚΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	25
3.1 Το κίνημα του Pride, εκδηλώσεις και φεστιβάλ.	25
3.2 Μικρές ομάδες: Social accounts, ιστοσελίδες υποστήριξης	28
3.3 Ατομική δράση: Influencers και άτομα σε θέση ισχύος.....	29
3.4 Η “έξοδος από την ντουλάπα”	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΛΟΑΤΚΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ	36
4.1 Η ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα στο Instagram	36
4.2 Σχόλια και αντιδράσεις.....	38
4.3 Αντιμετώπιση των αντιδράσεων αυτών από υποστηρικτές.....	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	47
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	49
Ελληνική	49
Ξενόγλωσση.....	49
Γλωσσάρι όρων	57

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο απόηχος των εργασιακών διακρίσεων, της προστασίας και της ισότητας του γάμου, των περιστατικών λεκτικής και μη βίας και πολλών άλλων παραβατικών συμπεριφορών απέναντι στην κοινότητα των ΛΟΑΤΚΙ, έγιναν οι βάσεις για τους αγώνες προς την ισότητα. Ο διάδικος ΛΟΑΤΚΙ για αρκετό καιρό, υποστήριξαν ότι οι διακρίσεις κατά των ΛΟΑΤΚΙ είναι βασισμένες σε παραδοσιακά δόγματα και κειμενιστικές αρχές του νόμου κατά των διακρίσεων, καθώς και τις διακρίσεις λόγω φύλου. Οι προκαταλήψεις απέναντι στη ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα έχουν υποχωρήσει και ο δρόμος για την ισότητα στη μεταχείριση και τα δικαιώματά τους είναι ανοιχτός.

Στην εργασία αυτή εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους η κοινότητα των ΛΟΑΤΚΙ επικοινωνούν ψηφιακά τα δικαιώματά τους. Στόχο αποτελεί να γίνουν κατανοητές και προσιτές οι έννοιες, οι οποίες σχετίζονται με το έμφυλο στοιχείο στην επικοινωνία, έτσι ώστε να μπορέσουν να δοθούν κατά το δυνατόν επιθυμητοί και ικανοποιητικοί ορισμοί, δείχνοντας ταυτόχρονα την πραγματικότητα που βιώνουν τα άτομα αυτά, καθώς και πώς είναι σήμερα η Ελληνική πραγματικότητα απέναντι στα ζητήματα των ΛΟΑΤΚΙ.

Η εργασία διαρθρώνεται ως εξής :

Στο 1^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται διάφοροι ορισμοί, όπως της έννοιας του σεξουαλικού προσανατολισμού, του ακρωνυμίου ΛΟΑΤΚΙ+, καθώς και μια σύντομη ιστορική αναδρομή του κινήματος.

Στο 2^ο κεφάλαιο γίνεται μία αναδρομή των αγώνων της κοινότητας για τα δικαιώματά τους, πώς αυτά προστατεύονται από το εθνικό δίκαιο, την ΕΕ και το περιφερειακό δίκαιο και αναφέρονται μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Στο 3^ο κεφάλαιο μελετήθηκε το κίνημα του Pride, εκδηλώσεις και φεστιβάλ, τα social accounts, ιστοσελίδες υποστήριξης, οι influencers και ποια η θέση τους στη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα και τέλος δόθηκαν παραδείγματα από τις εμπειρίες ατόμων που έχουν κάνει come out.

Τέλος, στο 4^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι αντιδράσεις ως προς την έκφραση της ΛΟΑΤΚΙ σεξουαλικότητας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου ως πηγή μελέτης υπήρξε το Instagram, και πως αντιμετωπίζονται οι αντιδράσεις αυτές από την ίδια την κοινότητα και τους υποστηρικτές της.

Στο 5^ο κεφάλαιο ακολουθούν τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από την μελέτη αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΙ

1.1 Ορισμός και ανάλυση της έννοιας του σεξουαλικού προσανατολισμού.

Η επιμονή των ανθρώπων για αυτοπροσδιορισμό δυσκολεύει τους ερευνητές να μετρήσουν και να ορίσουν τους ανθρώπους. Γίνεται όλο και πιο σαφές ότι υπάρχουν εκτός οριοθετημένων κατηγοριών κάποιες βιωμένες εμπειρίες ανθρώπων, για όσο υπάρχει προσπάθεια επιστημονικής μείωσης των φαινομενικών απλών χαρακτηριστικών, όπως είναι η σεξουαλικότητα, το φύλο, η φυλή κ.λπ. Κάτι τέτοιο ισχύει ιδιαίτερα όταν μελετώνται οι σεξουαλικές μειονότητες, που αποτελούν μια ποικιλία συλλογής ανθρώπων, οι οποίοι αποφεύγουν συνεχώς να προσπαθούν να είναι τακτοποιημένοι, και ορίζονται από τους επιστήμονες, οι οποίοι προσπαθούν να χαράξουν τη φύση στις αρθρώσεις της. Χρησιμοποιήθηκε η διχοτόμηση του ομοφυλόφιλου ή του ετεροφυλόφιλου σε κάποιες πρώιμες ψυχολογικές μεθόδους, οι οποίες ερευνούν τη σεξουαλικότητα, αντικατοπτρίζοντας την εξίσου αυστηρή δυαδικότητα ανάμεσα στο αρσενικό και το θηλυκό φύλο.

Σήμερα, ωστόσο, οι ερευνητές βρίσκονται αντιμέτωποι με το καθήκον ταξινόμησης των millennials, οι οποίοι είναι πολύ πιθανόν να ενστερνίζονται ταυτότητες εκτός δυαδικού φύλου και επιλογές σεξουαλικότητας συγκριτικά με τους γονείς τους (GLAAD & Harris Poll, 2017). Ο σεξουαλικός προσανατολισμός θεωρείται απαραίτητος για τους ερευνητές, οι οποίοι έχουν ως στόχο την απάντηση των ερωτήσεων σχετικά με τις διαφορές, τις εγγύτητες και τις συχνότητες της ανάπτυξης της διάρκειας ζωής, σε ότι αφορά το σεξουαλικό προσανατολισμό. Οι κοινωνικοί και οι κλινικοί ερευνητές καθώς και οι επαγγελματίες υγείας, έχουν ισχυρά κίνητρα κατανόησης του βέλτιστου τρόπου αξιολόγησης των σεξουαλικών μειονοτήτων, εξαιτίας των αυξημένων σωματικών και πνευματικών κινδύνων για την υγεία, οι οποίοι σχετίζονται με το στιγματισμό που υπάρχει σε σχέση με τον σεξουαλικό προσανατολισμό (Meyer, 2003).

Ο σεξουαλικός προσανατολισμός πέρα από τη γνώση αυτής της αξιολόγησης, θεωρείται κρίσιμος για να κατανοηθούν οι παράγοντες κινδύνου και εμπειριών, καθώς και την επιδίωξη των επαγγελματιών και των ερευνητών του σεξουαλικού προσανατολισμού για πληροφορίες, οι οποίες μπορεί να δέχονται περιορισμούς από: τις εκτιμήσεις για το σεξουαλικό προσανατολισμό ή την έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα, την ανάγκη για ποσοτικοποιημένα και απλοποιημένα ταξινόμηση και κωδικοποίηση συστήματος, όπως είναι ετεροφυλόφιλος ή

αμφιφυλόφιλος, ετεροφυλόφιλος ή ομοφυλόφιλος, λεσβία ή γκέι, καθώς και χρονικούς περιορισμούς για τη μέτρηση της αξιολόγησης.

1.2 Ορισμός του ακρωνυμίου ΛΟΑΤΚΙ+

Στη σημερινή εποχή, συζητούνται έντονα ακαδημαϊκές μελέτες από διάφορους ερευνητές για το φαινόμενο των ΛΟΑΤΚΙ (Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφιφυλόφιλοι, Τρανσέξουαλ, Κουίρ και Ίντερσεξ). Από τα ίδια τα μέλη, προκαλείται ένας μεγάλος αριθμός δραστηριοτήτων και αναφορών φαινομένων. Το κίνημα αυτό υποστηρίζεται μέσα από δημοφιλή μέσα ενημέρωσης, έχοντας ως στόχο την εξοικείωση του κοινού με τους όρους αυτούς (Husaini, 2015; Kartono et al., 2009). Το κίνημα ΛΟΑΤΚΙ αποτελεί μία μορφή απόκλισης κοινωνικής δικτύωσης, η οποία παρατηρείται ως προς το φύλο. Η απόκλιση αφορά την αλλαγή κάποιου, ο οποίος αλλάζει τον εαυτό του σε κάποια διαφορετική προσωπικότητα. Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες για παράδειγμα, αποτελούν μία κοινωνική ομάδα με ατομική προτίμηση προς τις γυναίκες, ενώ οι άνδρες ομοφυλόφιλοι αποτελούν μία κοινωνική ομάδα με προτίμηση στους άνδρες (Anggraini et al., 2013; Brook, 2001).

Από κοινωνιολογική άποψη, οι αποκλίσεις αυτές συμβαίνουν καθώς σε ένα άτομο μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο ο κοινωνικός ρόλος, ο οποίος δείχνει μια αποκλίνουσα συμπεριφορά, ενώ υπάρχουν διαφορές σε άλλες αποκλίσεις φυσικά, οι οποίες συγκριτικά με τους ετεροφυλόφιλους ανθρώπους θεωρούνται ψευδείς πεποιθήσεις (Ritzer et al., 2010). Ο Emile Durkheim είχε δηλώσει πως είτε κάποιος παρεκκλίνει είτε όχι, η συμπεριφορά του θεωρείται ιδιαίτερη κάτω από ορισμένα όρια ως ένα φυσιολογικό κοινωνικό γεγονός. Συνεπώς, μία φυσιολογική συμπεριφορά η οποία δεν αντανακλά κακή συμπεριφορά, δεν προκαλεί αναταραχή στην κοινωνία. Επίσης, μία συμπεριφορά μπορεί να εμφανιστεί εντός ορισμένων ορίων και να φανεί ως ακούσια πράξη (Kamoto et al., 2004). Έτσι, ο Durkheim αναφέρει ότι η παραβατικότητα ή το έγκλημα θεωρείται ένα φυσιολογικό φαινόμενο καθώς εμφανίζεται και υπάρχει σε όλες τις κοινωνίες (Boeree et al., 2008).

Στην κοινωνία, πιο γνωστές είναι δύο μορφές ομοφυλοφιλίας, οι λεσβίες, δηλαδή οι γυναίκες που τους αρέσει το ίδιο φύλο και οι γκέι δηλαδή οι άνδρες που τους αρέσει επίσης το ίδιο φύλο (Fransisca, 2009). Η κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ όμως, όπως διακρίνεται και από το ίδιο το ακρώνυμο, αναφέρεται και σε άλλες μορφές σεξουαλικής προτίμησης. Οι αμφιφυλόφιλοι αρχικά, νιώθουν ερωτική έλξη και για τα δύο φύλα. Οι τρανσέξουαλ, αυτοπροσδιορίζονται με διαφορετικό φύλο από αυτό που έλαβαν στη γέννα. Ο όρος “κουίρ”, αναφέρεται σε εκείνους που δεν αποδέχονται τις παραδοσιακές έννοιες των φύλων, για παράδειγμα κάποιος μπορεί να θέλει να αυτοπροσδιορίζεται σαν ουδέτερο, “αυτό” και όχι “αυτός” ή “αυτή”. Τέλος τα

ίντερσεξ άτομα, γνωστά και ως διαφυλικά, γεννιούνται με παραλλαγές στα χαρακτηριστικά του φύλου τους και δεν παραπέμπουν στον κλασικό ορισμό του αρσενικού ή θηλυκού φύλου. Η κοινότητα αυτή διαφέρει, και για τον λόγο αυτό, αντιμετωπίζει διακρίσεις στην εργασία, προβλήματα στην προστασία και την ισότητα του γάμου, περιστατικά λεκτικής και μη βίας και πολλές άλλες παραβατικές συμπεριφορές, που έγιναν η βάση για τους αγώνες τους.

1.3 Ιστορική αναδρομή του ΛΟΑΤΚΙ+ κινήματος

Μία ημερομηνία η οποία έχει στιγματίσει τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, και ονομάστηκε ο χειρότερος μαζικός πυροβολισμός στην ιστορία τους, είναι η 12/06/2016, όπου η δημοφιλής λέσχη γκέι χορού Pulse στο Ορλάντο ήταν ο τόπος μαζικής δολοφονίας από ένα δράστη. Μέτρησε τουλάχιστον 49 νεκρούς και άλλους 50 τραυματίες. Συνέβη κατά τη διάρκεια του σαββατοκύριακου LGBT Pride. Υπήρξε τεράστια κινητικότητα και απάντηση από την αστυνομία, τους εθνικούς πολιτικούς, τον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, τις αρχές, το FBI, κάτι το οποίο καταδεικνύει την τεράστια στροφή για τη δημόσια υποστήριξη και αποδοχή για την κοινότητα των ΛΟΑΤΚΙ. Ήταν και παραμένει στόχος μίσους, βίας και αντιδράσεων σε όλο τον κόσμο, αλλά η σκληρή δουλειά των συμμάχων και των ακτιβιστών κατέστησε δυνατό στο να υπάρξει αυτή η εποχή, όπου ως άρρωστοι καταδικάζονται οι δράστες και όχι τα θύματα.

Η ιστορία του κινήματος προέρχεται από πάρα πολύ παλιά. Υπάρχουν περίπου 150 χρόνια ομοφυλοφιλικών κοινωνικών κινήματων σχεδόν από τη δεκαετία του 1870 έως και σήμερα, όπου διοργανωτές και ηγέτες αγωνίστηκαν για την αντιμετώπιση των πολύ διαφορετικών ζητημάτων και ανησυχιών ταυτότητας των ομοφυλόφιλων ανδρών και γυναικών, και άλλοι οι οποίοι ταυτίζονται ως παραλλαγή φύλου ή μη δυαδικοί. Οι δυτικοί και λευκοί άνδρες ακτιβιστές των οποίων οι θεωρίες και οι ομάδες απέκτησαν μόχλευση κατά της ομοφοβίας, δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα το εύρος των εθνικών, ταξικών και φυλετικών ταυτοτήτων που περιπλέκει μία ευρύτερη ατζέντα ΛΟΑΤΚΙ. Υπάρχει η συμφωνία ανάμεσα στους περισσότερους ιστορικούς, ότι όταν υπήρχαν στοιχεία για ομοφυλοφιλική δραστηριότητα και αγάπη, είτε διώκονταν είτε ήταν αποδεκτά σε κάθε τεκμηριωμένη κουλτούρα. Είναι γνωστό πως υπήρχε ομοφυλοφιλία στο αρχαίο Ισραήλ παρόλο που απαγορεύεται από τη Βίβλο, ενώ υπήρχε ακμή ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες και στην αρχαία Ελλάδα.

Έχουν βρεθεί επίσης ουσιαστικά στοιχεία για άτομα τα οποία έζησαν τουλάχιστον ένα μέρος της ζωής τους ως ένα διαφορετικό φύλο από αυτό που ορίστηκε από τη

γέννηση. Στην Αμερική εμφανίστηκε το 1566, όταν εκτελέστηκε ένας Γάλλος στη Φλόριντα από Ισπανούς. Στο αναδυόμενο σκηνικό της χριστιανικής πίστης και εθνικής δύναμης, η ομοφυλοφιλία ή η διαφορετικότητα της ταυτότητας ενός φύλο, προσδιοριζόταν ως σκάνδαλο. Κάποιες από τις πρώτες προσπάθειες για να κατανοηθεί το εύρος της ανθρώπινης σεξουαλικής συμπεριφοράς, προήλθαν από ευρωπαίους επιστήμονες και γιατρούς συμπεριλαμβανομένων των Havelock Ellis (1897), Richard von Krafft-Ebing (1882) και Carl von Westphal (1869). Ο αμφιφυλοφιλικός προσανατολισμός ή η έννοια του ομοφυλόφιλου, ήταν συμπαθής στα γραπτά τους και εμφανιζόταν φυσικά σε ένα αναγνωρίσιμο τμήμα της ανθρωπότητας. Τα γραπτά των Krafft-Ebing και Ellis, χαρακτήρισαν το τρίτο φύλο ως ανώμαλο και εκφυλισμένο.

Ο Σίγκμουντ Φρόιντ, την ίδια εποχή, δεν θεώρησε την ομοφυλοφιλία έγκλημα η ασθένεια, αλλά πίστευε ότι η αμφιφυλοφιλία θεωρείται μια έμφυτη πτυχή η οποία ξεκινά ως απροσδιόριστο φύλο καθώς αναπτύσσεται στη μήτρα. Παρ' όλα αυτά, ο ίδιος πίστευε, ότι οι ομοφυλόφιλες γυναίκες, είχαν μια ανωριμότητα η οποία μπορούσε να ξεπεραστεί μέσα του ετεροφυλόφιλου γάμου και της ανδρικής κυριαρχίας. Η προπολεμική ομοφυλοφιλική ζωή παρουσίασε ακμή σε αστικά κέντρα όπως ήταν το Χάρλεμ και το Γκρίνουιτς Βίλατζ της Νέας Υόρκης, κατά τη διάρκεια της αναζωπύρωσης του Χάρλεμ τη δεκαετία του 1920. Οι παραστάσεις της μουσικής μπλουζ των αφροαμερικανών γυναικών, μαζί με τις γυναίκες και άντρες σταρ των drag, εισήγαγαν ένα γκέι υπόκοσμο σε ετεροφυλόφιλους θαμώνες, κατά τη διάρκεια της παράβασης των σεξουαλικών και φυλετικών κωδικών από την ποτοαπαγόρευση.

Οι διάφορες διαταραχές του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, επέτρεψαν σε πρώην απομονωμένους ομοφυλόφιλους γυναίκες και άνδρες, τη συνάντηση ως στρατιώτες και εργάτες πολέμου. Κατά τη διάρκεια λοιπόν του πολέμου, πολλά μυαλά άνοιξαν, ενώ άτομα της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ άρχισαν να γίνονται ανεκτά στη στρατιωτική θητεία. Συνδυαστικά με την έρευνα του γερουσιαστή Joseph McCarthy για τους ομοφυλόφιλους, η αυξανόμενη αυτή συνειδητοποίηση του υπάρχοντος και ευάλωτου πληθυσμού, η κατοχή κάποιων κυβερνητικών θέσεων στις αρχές της δεκαετίας του 1950, εξόργισε τους ομοσπονδιακούς υπαλλήλους και συγγραφείς, οι ζωές των οποίων αποδείχθηκαν δεύτερης κατηγορίας σύμφωνα με το νόμο, συμπεριλαμβανομένων και των Χάρι Χέι, Άλεν Γκίνσμπεργκ, Frank Kameny, Barbara Gittings, όπως και της επίγνωσης ενός αναπτυσσόμενου κινήματος για πολιτικά δικαιώματα (Martin Luther King) με βασικό του οργανωτή τον Bayard Rustin να είναι ομοφυλόφιλος, κάτι που οδήγησε στην πρώτη έδρα στην Αμερική και τα αιτήματα για δίκαιη μεταχείριση των ομοφυλόφιλων στην απασχόληση, τη δημόσια τάξη και την ψυχική υγεία.

Ως καταπιεσμένη πολιτιστική μειονότητα, η κύρια οργάνωση για τους ομοφυλόφιλους ήταν η Mattachine Society, η οποία ιδρύθηκε από τους Τσακ Ρούουλαντ και Χάρι Χέι το 1950. Κάποιες άλλες σημαντικές ομοφυλόφιλες οργανώσεις στη δυτική ακτή περιλάμβαναν την One Inc., η οποία ιδρύθηκε το 1952, καθώς και το πρώτο δίκτυο λεσβιακής υποστήριξης Daughters of Bilitis, που ιδρύθηκε το 1955 από τους Del Martin και Phyllis Lyon. Μέσα από δημοσιεύσεις και συναντήσεις, οι ομάδες αυτές προσέφεραν προσέγγιση και πληροφορίες σε χιλιάδες πρώτους οργανισμούς, οι οποίοι βρήκαν σύντομα υποστήριξη από εξέχοντες ψυχολόγους και κοινωνιολόγους. Ο Donald Webster Cory το 1951, δημοσίευσε το "The Homosexual in America", υποστηρίζοντας ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι μια νόμιμη μειονοτική μονάδα, ενώ το 1953 δόθηκε στην Evelyn Hooker μια επιχορήγηση από το εθνικό ινστιτούτο ψυχικής υγείας για να μελετήσει ομοφυλόφιλους άνδρες. Το 1956 παρουσιάστηκε η πρωτοποριακή της εργασία, η οποία απέδειξε ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες ήταν τόσο καλά προσαρμοσμένοι όσο και οι ετεροφυλόφιλοι και ίσως και περισσότερο.

Κάτι τέτοιο όμως διήρκεσε ως το 1973, όταν η αμερικανική ψυχιατρική εταιρεία αφαίρεσε από το διαγνωστικό εγχειρίδιο, την ομοφυλοφιλία ως ταξινόμηση ασθένειας. Οι ομοφυλόφιλοι κατά τη διάρκεια του 1950 και 1960, συνέχισαν να διατρέχουν κίνδυνο είτε για φυλακή είτε για ψυχιατρικό κλείδωμα, την επιμέλεια παιδιών και απώλεια θέσεων εργασίας, όταν ορίστηκε από κλινικές και δικαστήρια η ομοφυλοφιλική αγάπη ως ανήθικη, εγκληματική ή άρρωστη. Καθώς το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα το 1965 κέρδισε τη νέα νομοθεσία, η οποία απαγόρευε τις φυλετικές διακρίσεις, πραγματοποιήθηκαν στην Ουάσιγκτον και τη Φιλαδέλφεια, οι πρώτες διαδηλώσεις για τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων, υπό την ηγεσία ακτιβιστών όπως ο Frank Kameny και η Barbara Gittings.

Στις 28 Ιουνίου του 1969 έφτασε και το σημείο καμπής για την απελευθέρωση των ομοφυλόφιλων, όταν οι θαμώνες του δημοφιλούς Stonewall Inn στο Greenwich Village της Νέας Υόρκης αντέδρασαν στις συνεχιζόμενες επιδρομές της αστυνομίας στα μπαρ της γειτονιάς τους. Το Stonewall θεωρείται ως η αρχή για το κίνημα των Gay Pride και εορτάζεται από τη δεκαετία του 70 με πορείες και εκδηλώσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται κάθε Ιούνιο σε πόλεις απ' όλο τον κόσμο, για να τιμήσουν τα γεγονότα εκείνης της ημέρας. Τη δεκαετία του 1970, το κίνημα απελευθέρωσης των ομοφυλόφιλων, είδε να ξεπηδούν μυριάδες πολιτικές οργανώσεις, οι οποίες συχνά ήταν αντίθετες μεταξύ τους. Ήταν απογοητευμένοι από την ανδρική ηγεσία των περισσότερων ομοφυλοφιλικών απελευθερωτικών ομάδων, και έτσι κάποιες ομοφυλόφιλες γυναίκες επηρεασμένες από το φεμινιστικό κίνημα της δεκαετίας του 70, δημιούργησαν δικές τους συλλογικότητες, εκδοτικούς οίκους, βιβλιοπωλεία, εφημερίδες, μουσικά φεστιβάλ και δισκογραφικές, ενώ τα δικαιώματα των λεσβιών

διεκδικούνταν κυρίως από φεμινιστικές ομάδες, όπως η Εθνική Οργάνωση για τις Γυναίκες (NOW).

Συγκεντρώσεις όπως κάποιες συναυλίες, πολλές έξω από τις Ηνωμένες Πολιτείες, είχαν τεράστια επιτυχία όταν οργανώθηκαν από γυναίκες ακτιβίστριες. Το φεμινιστικό κίνημα βοήθησε επίσης κατά της ενδοοικογενειακής βίας, γυναίκες εγκατάλειψαν τους καταχρηστικούς γάμους τους, διατηρώντας την επιμέλεια των παιδιών, κάτι που έγινε πρωταρχικό ζήτημα για ομοφυλόφιλες μητέρες. Καθώς διευρύνθηκε η θρησκευτική αποδοχή για τους ομοφυλόφιλους της πίστης, χειροτονήθηκε το 1972 ο πρώτος ομοφυλόφιλος υπουργός από την ενωμένη εκκλησία του Χριστού. Σύντομα ακολούθησαν και άλλες εκκλησίες και συναγωγές όπως η Parents and Friends of Lesbians and Gays (PFLAG), που ιδρύθηκε το 1972 και προσέφερε μεγάλη υποστήριξη στο κίνημα για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων.

Η πολιτική δράση εξερράγη μέσα από την National Gay and Lesbian Task Force, την εκστρατεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ώστε να μπορέσουν να εκλεχθούν ανοιχτά ομοφυλόφιλοι εκπρόσωποι όπως η Elaine Noble και ο Barney Frank. Το κίνημα υπέστη μια οπισθοδρόμηση κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 80, καθώς αποδεκατίστηκε η ομοφυλοφιλική ανδρική κοινότητα από την επιδημία του AIDS. Οι απαιτήσεις για ιατρική χρηματοδότηση και συμπόνια, οδήγησαν στο να ανανεωθούν οι συμμαχίες ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες, καθώς και από ομάδες όπως το AIDS Coalition to Unleash Power (ACT UP) και Queer Nation. Πραγματοποιήθηκαν τεράστιες πορείες στην Ουάσιγκτον, όπου προσέλκυσαν έως και ένα εκατομμύριο ομοφυλόφιλους υποστηρικτές το 1987 και ξανά το 1993. Την τελευταία δεκαετία του εικοστού αιώνα, εκατομμύρια Αμερικανοί, παρακολούθησαν την ηθοποιό Ellen DeGeneres στην εθνική τηλεόραση τον Απρίλιο του 1997, προαναγγέλλοντας μία νέα εποχή γκέι διασημοτήτων και την προβολή τους στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Αρκετοί διάσημοι ερμηνευτές τόσο ετεροφυλόφιλοι όσο και γκέι, συνέχισαν να είναι από τους πιο φανατικούς ακτιβιστές, οι οποίοι ζητούσαν ίσα δικαιώματα και ανοχή. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έδωσαν μεγαλύτερη προσοχή στα πολιτικά δικαιώματα των ομοφυλοφίλων τη δεκαετία του 1990, όπου οι ίντερσεξ και τρανς φωνές κέρδισαν χώρο μέσα από έργα όπως το «Gender Outlaw» (1994) της Kate Boernstein, το «Myths of Gender» της Ann Fausto-Sterling (1992) και το Leslie Feinberg Transgender Warriors (1998), ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τις αλλαγές στις μελέτες για το γυναικείο φύλο, ώστε να συμπεριλαμβάνουν μη δυαδικές και διεμφυλικές ταυτότητες. Ο εικοστός πρώτος αιώνας, ως αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς από αμέτρητους ιδιώτες και οργανισμούς, με τη βοήθεια της δικτύωσης των εκστρατειών μέσω διαδικτύου, προανήγγειλε νέα νομικά οφέλη για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, όπου πλέον αναγνωρίζονταν βάσει του νόμου στο Βερμόντ, που ψηφίστηκε το 2000,

με τη Μασαχουσέτη να γίνεται η πρώτη πολιτεία η οποία πραγματοποίησε γάμους ομοφυλοφίλων το 2004.

Καθώς τελείωσαν οι πολιτειακοί νόμοι περί σοδομίας (Λόρενς κατά Τέξας, 2003), οι ομοφυλόφιλοι Αμερικάνοι θεωρούνταν πλέον απαλλαγμένοι από την εγκληματική ταξινόμηση. Ο γάμος μεταξύ ομοφυλοφίλων αρχικά ήταν νόμιμος στον Καναδά, την Ισπανία, το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες. Συνέχισαν όμως οι αντιδράσεις από το κράτος και την εκκλησία στην αναγνώριση των γάμων των ομοφυλοφίλων, διχάζοντας έτσι τις απόψεις παγκοσμίως. Μετά το απαρτχάιντ, μέσα από τα εντυπωσιακά κέρδη για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ, στη νότιο Αφρική, οι συντηρητικοί ευαγγελικοί στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ξεκίνησαν να παρέχουν χρηματοδότηση και υποστήριξη για ομοφοβικές εκστρατείες στο εξωτερικό. Το πιο σοβαρό ίσως γεγονός στην Αφρική, ήταν η δραματική θανατική ποινή της Ουγκάντα για τους ομοφυλόφιλους ανθρώπους.

Στο πρώτο μέρος του εικοστού πρώτου αιώνα, δόθηκε νέα έμφαση στον ακτιβισμό των τρανς καθώς και της αύξησης της χρήσης της ορολογίας, η οποία αμφισβήτησε τη δυαδική ταύτιση φύλου. Κάποιες εικόνες από τρανς γυναίκες έγιναν πιο διαδεδομένες στην τηλεόραση και τον κινηματογράφο, καθώς και από προγράμματα στα οποία μεγαλώνονται παιδιά από ομόφυλα ζευγάρια. Ο σισσεξισμός, η τρανσφοβία και κάποιες άλλες γλώσσες όπως όπως το «hir» και το «thehem» τυποποιήθηκαν, ενώ τηλεοπτικά και κινηματογραφικά προγράμματα παρουσίαζαν πιο ανεκτά ενήλικες και νέους τρανς χαρακτήρες. Ο ΛΟΑΤΚΙ ακτιβισμός ξεκίνησε να εξαφανίζεται, ενώ η χρήση του «queer» αντικατέστησε τη λεσβιακή ταυτότητα για πολλές νεότερες γυναίκες και ακτιβίστριες. Καθώς τα κέρδη των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής δεν συνδυάστηκαν με παρόμοιους νόμους για τα ίσα δικαιώματα στις 75 άλλες χώρες, όπου παρέμενε παράνομη η ομοφυλοφιλία, μετατοπίστηκε η προσοχή στον παγκόσμιο ακτιβισμό.

Ο ακτιβισμός και η αναγνώριση των ΛΟΑΤΚΙ από το 2016, εξακολουθεί να τιμωρείται με θάνατο σε 10 χώρες: Σαουδική Αραβία, Υεμένη, Ουγκάντα, Σουδάν, Σομαλία, Κατάρ, Νιγηρία, Μαυριτανία, Ιράκ και Ιράν. Τα δεινά της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ έγιναν πιο έντονα στη Ρωσία, όταν έπαιρναν μέρος οι χειμερινοί ολυμπιακοί αγώνες του 2014, όπου ο πρόεδρος Ομπάμα έστειλε μια ομάδα, η οποία δεν περιείχε ομοφυλόφιλους αθλητές. Οι μεγαλύτερες αλλαγές στις Ηνωμένες Πολιτείες συνέβησαν ανάμεσα στην άνοιξη του 2015 και την άνοιξη του 2016 όπου η παραγωγή του Broadway Fun Home της Alison Bechdel με λεσβία πρωταγωνίστρια κέρδισε αρκετά βραβεία Tony, ο πρώην ολυμπιονίκης Bruce Jenner μετατράπηκε στην Caitlyn Jenner και στη συνέχεια τον Ιούνιο του 2015, η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου αναγνώρισε τον γάμο ομοφύλων (Obergefell and Hodges, 2016).

Τα Όσκαρ, μέχρι την άνοιξη του 2016 αναγνώρισαν ταινίες με θέμα τόσο τρανς όσο και λεσβίες. Το ανώτατο δικαστήριο ομολόγησε ότι μια λεσβιακή οικογενειακή υιοθεσία σε μια πολιτεία έπρεπε να αναγνωριστεί σε όλα τα κράτη. Οι Ηνωμένες Πολιτείες ωστόσο, είδαν επίσης όλες τις τραγωδίες και αντιπαραθέσεις των έντονων φυλετικών προφίλ την ίδια περίοδο, μετατρέποντας έτσι τον ακτιβισμό ΛΟΑΤΚΙ στην αναγνώριση του τομέα των ζητημάτων σεξισμού, ταυτότητας φύλου, τάξης, ζητήματα φυλής ή διατομεακότητας. Η διασταύρωση αυτή έγινε ξεκάθαρη με την επίθεση στο Pulse Club στο Ορλάντο. Υπήρξαν πολλές αναπάντητες ερωτήσεις σχετικά με την πιθανή ταυτότητα του δολοφόνου και κατά πόσο σχετιζόταν με την τρομοκρατία του ISIS, καθώς τώρα ζητούνται από άλλες φωνές συμμαχιών ανάμεσα στους ΛΟΑΤΚΙ και των μουσουλμανικών κοινοτήτων, καθώς και της μεγαλύτερης αναγνώρισης των προοπτικών από εκείνους, οι οποίοι είναι και μουσουλμάνοι και ΛΟΑΤΚΙ, στις Ηνωμένες Πολιτείες και όχι μόνο. Μια πιθανή καταστολή της ταυτότητας η οποία μπορεί να έπαιξε ρόλο στο να επιλεχθεί ο στόχος του δολοφόνου, προκάλεσε νέα προσοχή του τμήματος της εσωτερικευμένης ή πολιτισμικά εκφρασμένης ομοφοβίας εντός και εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.1 Ιστορική αναδρομή των αγώνων των ΛΟΑΤΚΙ για τα δικαιώματά τους.

Ο λεσβιακός φεμινισμός και η ομοφυλοφιλική απελευθέρωση, καθιέρωσαν μια παγκόσμια ομοφυλοφιλική ταυτότητα (Epstein, 1987, σελ. 12). Από αυτήν εμπνεύστηκαν οι γειτονιές και οι θεσμοί τους καθώς και οι κοινότητες, ώστε να αυξηθούν γρήγορα σε κλίμακα και αριθμό στις δεκαετίες του 1970 και του 1980. Το 1980, το ταμείο εκστρατείας για τα ανθρώπινα δικαιώματα (D'Emilio, 2002), καθώς και η εμφάνιση της National Gay Task Force το 1973, συμπληρωματικά με την πρώτη εθνική πορεία, που έλαβε μέρος στην Ουάσιγκτον, για τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων και των λεσβιών, καθώς και το εθνικό τρίτο παγκόσμιο συνέδριο γκέι και λεσβιών το 1979 (Ghaziani, 2008), αντιπροσώπευσαν μια νέα εθνική φάση της οργάνωσης. Αν και ορίστηκαν ως πηγή των εσωτερικών διαφορών της ενότητας και της δύναμης από την εποχή της ομοφυλοφιλικής οργάνωσης για τα ΛΟΑΤΚΙ κινήματα, μελέτες έδειξαν ότι κάποιες ομάδες διαφόρων λαών και διεμφυλικών, ένιωσαν ότι είναι περιθωριοποιημένες από τις αποφάσεις ανάμεσα στη ρητορική του κινήματος και του ηγετικού προφίλ περί της διαφορετικότητας, όπως σε μεγάλο βαθμό ήταν λευκοί άντρες και άντρες της μεσαίας τάξης.

Οι κριτικές αυτές επιτάχυναν στα τέλη του 1971 το θάνατο της γκέι απελευθέρωσης, παράλληλα με την παρακμή της Νέας Αριστεράς. Αν και παρέμεινε ως τη δεκαετία του 1980 ο λεσβιακός φεμινισμός, έγιναν δύσκολο να διατηρηθούν σε ένα όλο και αυξανόμενο συντηρητικό κλίμα τα κινήματα για τη ριζική κοινωνική αλλαγή (Armstrong, 2002). Το πολιτικό πλαίσιο της δεκαετίας του 1980 εξετάστηκε από μελετητές, οι οποίοι συμφώνησαν ότι τα ΛΟΑΤΚΙ κινήματα αντιμετώπισαν από τη θρησκευτική δεξιά πολλές εξωτερικές απειλές (Fetner, 2008). Η κυβέρνηση Reagan απάντησε στην κρίση, η οποία ήταν απειλητική για τη ζωή και προκαλούνταν από το HIV/AIDS (Gould, 2009), ενώ ποινικοποιήθηκε η σοδομία στο *Bowers v. Hardwick* (1986). Ο πρόεδρος προσπάθησε να αποφύγει τη χρήση της λέξης «AIDS» σε δημόσια ομιλία την πρώτη εξαετία της επιδημίας, ενώ ακόμη και αργότερα με τον ίδιο τρόπο, απέτυχε να αναγνωρίσει ότι υπήρχαν θάνατοι ομοφυλόφιλων σε δυσανάλογο αριθμό. Επίσης πολλοί κυβερνητικοί αξιωματούχοι αρνήθηκαν την ανταπόκριση στην αυξανόμενη κρίση δημόσιας υγείας, χρησιμοποιώντας εις βάρος των ατόμων με HIV/AIDS διακρίσεις ως στίγμα, οι οποίες επιδεινώθηκαν.

Την ίδια περίοδο, οι ακτιβιστές ΛΟΑΤΚΙ πήραν την κατάσταση στα χέρια τους. Καταδεικνύεται από την έρευνα για το κίνημα άμεσης δράσης κατά του AIDS, ότι

ακόμη και αν η ασθένεια μόλυνε δυσανάλογα τους άνδρες, οι λεσβίες θεωρούνταν βασικοί συμμετέχοντες στο κίνημα, με το φεμινιστικό κίνημα για την υγεία των γυναικών προηγούμενων δεκαετιών να αποτελεί μια σημαντική έμπνευση για τον ακτιβισμό AIDS (Roth, 2016). Κάποιες φεμινιστικές πεποιθήσεις για τις μεροληπτικές πρακτικές στην υγειονομική περίθαλψη, τη συμπερίληψη ασθενών στη λήψη ιατρικών αποφάσεων, την αντίσταση στην ιατρική αρχή καθώς και τον έλεγχο του σώματός μας, το 1987 τροφοδότησαν στο να σχηματιστεί ο συνασπισμός για το AIDS για την απελευθέρωση της εξουσίας (ACT UP) στη Νέα Υόρκη. Ο ισχυρός συνδυασμός εξωγενών απειλών, διαφοροποίησης φωνών και κοινοτικής ανάπτυξης, αποτέλεσαν ένα σημείο καμπής στη συλλογική ταυτότητα, κάτι το οποίο προκάλεσε ομοφυλοφιλική οργή, ενώ παρακίνησε τους ακτιβιστές στη διεκδίκηση των διαφορών τους από τη στρέιτ πλειοψηφία.

Ο ακτιβισμός κατά του AIDS προκάλεσε την αναζωπύρωση, δίνοντας έμφαση στην επιδεικτική ανυπακοή και την μαχητικότητα, τα οποία έγιναν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα για τον επόμενο κύκλο διαμαρτυρίας. Μέσα σε αυτό το περίπλοκο πλαίσιο εμφανίστηκε και ο queer ακτιβισμός. Η μορφή του δημιουργήθηκε μέσα από οργανισμούς όπως ACT UP, Queer Nation, The Lesbian Avengers, Transgender Nation και το North American Δίκτυο αμφιφυλόφιλων, τα οποία βασίστηκαν όλα στους ακτιβιστές, ενσαρκώνοντας ανθρώπους και στην έννοια των κοινωνικών κινήματων ως ουτοπικά έθνη (Walker, 1997, σ. 505). Οι queer ακτιβιστές, χαρακτηρίζονταν από ένα στυλ συγκρουσιακής διαμαρτυρίας, συνδυάζοντας πολιτιστικούς και υλικούς στόχους (Gamson, 1989). Ακολούθησε μέσα από μία διαμαρτυρία δρόμου, μία θεατρική πολιτική παρωδία και ένα πρόγραμμα πολιτιστικής πρόκλησης (Warner, 1993), ενώ αντιμετωπίστηκαν φαρμακευτικές εταιρείες, επιστήμονες, ερευνητές και γιατροί, σχετικοί με τη θεραπεία του AIDS (Epstein, 1996).

Η πρόταση ότι οι στόχοι των ακτιβιστών για την αμφισβήτηση πολλαπλών στόχων στο κρατικό αλλά και μη κρατικό επίπεδο, προήλθε από τους μελετητές του κοινωνικού κινήματος, ενώ ενέπνευσε τακτικές καινοτομίες καθώς και έναν αυξημένο αριθμό εξέγερσης. Κάποιες πρωτοβουλίες της υπογραφής των ακτιβιστών, περιλάμβαναν ζωγραφική με σπρέι για σεξουαλικά θέματα μέσω γκράφιτι σε κοινούς χώρους, εκπαίδευση και ιατρική ενημέρωση σχετικά με τον HIV και το AIDS, διανομή αυτοδημοσιευμένων αντι-πολιτισμικών περιοδικών και φυλλαδίων σε αστικές γειτονιές, διείσδυση σε στρέιτ μπαρ και εξαγορές εμπορικών κέντρων (Berlant & Freeman, 1993). Κάποιες άλλες κοινές τακτικές, ήταν η πρόκληση της αντίθεσης του θεωρητικού και του ακτιβιστή, οι drag (Rupp et al. 2010), καθώς και το camp (Sontag, 1966). Σε κάθε περίπτωση, στόχος ήταν η αναθεώρηση αυτού που η κοινωνία όριζε ως φυσιολογικό (Warner 1999), καθώς και το τι περιλάμβανε μέσα στον κύκλο της ηθικά επικυρωμένης σεξουαλικότητας (Rubin 1993, σελ. 13). Οι ακτιβιστές μέσα από τη συμμετοχή τους σε queer εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, μπόρεσαν να σκεφτούν τα

κοινωνικά κινήματα ως τόπο παραγωγής οραμάτων και νέων συλλογικών ταυτοτήτων για ένα πιο δίκαιο κόσμο (Gould, 2009).

Η queer ακαδημαϊκή θεωρία εμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1980 μέσα σε συνέδρια σε ελίτ πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, και από τότε βρισκόταν σε στενή συνομιλία με τον αντίστοιχο ακτιβισμό (Seidman, 1996). Οι queer θεωρητικοί ήταν αντίθετοι σε διάφορες αξιολογικές κατηγορίες με την υποστήριξη ότι κάποιες δυαδικές ετικέτες, όπως είναι “ομοφυλόφιλος” και “ετεροφυλόφιλος”, αλλά και η ετικέτα “queer” δεν θεωρούνται μονολιθικές εμπειρικές μονάδες ανάλυσης (Green 2002, σελ. 521), αλλά έχουν κατασκευαστεί κοινωνικά. Κάτι τέτοιο έγινε, γιατί οι θεωρητικοί συσπειρώθηκαν γύρω από τη διορατικότητα του Φουκώ, ότι η γέννηση του σύγχρονου «άλλου» ήταν το 1870 με τον επαναπροσδιορισμό του σοδομισμού από μία πράξη σε μία διάθεση, ότι τους θεωρούσε μία προσωρινή εκτροπή και ο ομοφυλόφιλος ήταν πλέον είδος (Foucault 1978, σελ. 43). Απέρριψαν επίσης κάποιους εννοιολογικούς δυϊσμούς, ενώ υποστήριξαν ότι, η λειτουργία της εξουσίας γίνεται μέσα από την επιβολή λογικών διαδίκων όπως είναι αρσενικό ή θηλυκό, γκέι ή στρέιτ.

Μια τέτοια αποδόμηση περιέχει μακρά ιστορία στην κοινωνιολογία (Green 2007). Αυτό οδήγησε τους θεωρητικούς στην υποστήριξη των εκλογικών αγώνων και όχι της εκλογικής πολιτικής ως μια ευνοημένη μορφή διαμαρτυρίας. Το ριζοσπαστικό δυναμικό που υπάρχει στην queer πολιτική εντοπίζεται στους συνασπισμούς των ακτιβιστών, ενώ μπορεί να σχηματιστεί σε σεξουαλικό προσανατολισμό, φύλο, τάξη και φυλή, επαναπροσδιορίζοντας κατηγορίες ταυτότητας (Johnson & Henderson, 2005). Ενώ οι ακτιβιστές αυτοί ασπάζονται μία πολιτική η οποία επιβεβαιώνει τις διαφορές που έχουν με τους στρέιτ, η πλειοψηφία των μελετητών συμφωνεί ότι μία τέτοια διαμαρτυρία μπορεί να ενσωματώνει πληθυντικές και κάποιες φορές αντιφατικές λογικές (Valocchi, 2005). Οι queer ακτιβιστές έχουν ως στόχο να προσεγγίσουν άτομα τα οποία αισθάνονται διαφορετικά, αποκλίνοντα, περίεργα και διεστραμμένα, επιβεβαιώνοντας μία κοινή ταυτότητα στο περιθώριο του mainstream. Συχνά έχουν περιθωριοποιηθεί, ενώ απέτυχαν να συμμορφωθούν χρησιμοποιώντας μία κωδικοποιημένη αντίφαση στο ίδιο το όνομα της ακτιβιστικής ομάδας “Queer Nation”.

Καθώς η λέξη «queer» υποδηλώνει τη διαφορά, το «έθνος» τονίζει την ομοιότητα. Οι queer διχάζονται ανάμεσα στην επιβεβαίωση μιας νέας ταυτότητας μεταξύ της απόρριψης της αφομοίωσης, θέλοντας ταυτόχρονα να αναγνωριστούν ως κυρίαρχη κοινωνία (Berube & Escoffier 1991, σελ. 14). Το 1990 ο κύκλος διαμαρτυρίας του queer ακτιβισμού, μοιράστηκε με παλαιότερους κύκλους ομοφυλοφίλων ένα ριζοσπαστικό ήθος καθώς και την απελευθέρωση μαζί και του λεσβιακού φεμινισμού, διαφέροντας όμως ως προς την αντι-ταυτότητα, η οποία έκανε

προσπάθεια αποσταθεροποίησης των συλλογικών ταυτοτήτων. Οι μελετητές των κινήματων ΛΟΑΤΚΙ αποκάλεσαν το δίλημμα αυτό ως «queer δίλημμα» (Gamson 1995, Π. 390), υποδηλώνοντας την ταυτόχρονη λογική διαφοράς και ομοιότητας. Στην παρέλαση της ημέρας της ελευθερίας των ομοφυλοφίλων του Σαν Φρανσίσκο η οποία είχε ως θέμα «The Year of the Queer», Gamson (1995), διαπιστώθηκε ότι έγινε προσπάθεια από τους συμμετέχοντες να κερδίσουν την αναγνώριση για μια ευρεία ποικιλία σεξουαλικών ταυτοτήτων, τονίζοντας αλληλένδετες μορφές αποσταθεροποίησης και καταπίεσης δυαδικών κατηγοριών.

Μια τέτοια ανάλυση υποδηλώνει ότι είναι τόσο λογικό και λυτρωτικό να κατεδαφιστεί η συλλογική ταυτότητα όσο και να δημιουργηθεί μια νέα (Gamson, 1995, σελ. 402). Όπως ο λεσβιακός φεμινισμός και η ομοφυλοφιλική απελευθέρωση, έτσι και ο queer ακτιβισμός είχε επίσης σύντομη διάρκεια ζωής. Ενώ προέκυψε στα τέλη της δεκαετίας του 1980, κάποιες μελέτες έδειξαν ότι η εξουδετέρωση του έγινε στα μέσα της δεκαετίας του 90, καθώς δεν παρουσίασε βιώσιμη δομή και όραμα γύρω από τα οποία θα μπορούσαν να συσπειρωθούν τα κινήματα ΛΟΑΤΚΙ (Ward, 2008). Παρόλο που ήταν σύντομος, ο ακτιβισμός αυτός εισήγαγε μία πολιτική λογική, η οποία έδειξε το ρόλο που μπορεί να παίξει ο θυμός καθώς και άλλα αντιθετικά συναισθήματα σε πολλά κοινωνικά ζητήματα (Gould, 2009), στην ανάγκη που υπήρχε για τα κινήματα ΛΟΑΤΚΙ να αγκαλιάσουν θέματα αμφιφυλοφιλίας και τρανς, στη δυαδική ρευστότητα της σεξουαλικότητας και του φύλου και στον αναβράζοντα ριζοσπαστισμό (Ward, 2015; Stone, 2009). Ο ακτιβισμός αυτός θεωρήθηκε κατάλληλος για να αντιμετωπιστούν πολιτικές πηγές καταπίεσης όπως ήταν η κοινή γνώμη, οι αναπαραστάσεις των μέσων ενημέρωσης, τα στερεότυπα και το στίγμα. Στους τομείς αυτούς υπάρχει στρατηγικό νόημα για τους ακτιβιστές, για την έκθεση των δυαδικών σεξουαλικών ταυτοτήτων ως κατασκευάσματα. Εξαιρώντας τον ακτιβισμό για το AIDS, η queer πολιτική θεωρήθηκε αναποτελεσματική στο να στοχεύσει πολιτικές και νομικές πηγές κυριαρχίας όπως είναι οι διακρίσεις και οι νόμοι στον χώρο εργασίας.

2.2 Η προστασία των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ από το εθνικό δίκαιο

Τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα αντιμετωπίζουν διάχυτες διακρίσεις στην απασχόληση, στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, τα δημόσια καταλύματα και τη στέγαση (Sejal and Durso, 2017). Καθώς επισημαίνεται επανειλημμένα η έλλειψη της προστασίας των διακρίσεων των ΛΟΑΤΚΙ, από τα δικαστήρια, τις διοικητικές υπηρεσίες και τα νομοθετικά σώματα, οι νομοθέτες της πλειοψηφίας του κράτους και του κογκρέσου, απέτυχαν στην παροχή νομοθετικής προστασίας έναντι των διακρίσεων των ΛΟΑΤΚΙ. Καθώς υπάρχει έλλειψη διοικητικής και επαρκούς νομοθετικής προστασίας των διακρίσεων, προκάλεσε τους διαδίκους και τους

ΛΟΑΤΚΙ ακτιβιστές στη στάθμιση μιας ποικιλίας επιλογών, ώστε να μπορέσουν να διορθώσουν τις διακρίσεις, τόσο δικαστικές όσο και πολιτικές. Κάποιες πιθανές πολιτικές λύσεις περιλαμβάνουν το να συνταχθεί μια νέα ομοσπονδιακή νομοθεσία τροποποιώντας τον νόμο για τα πολιτικά δικαιώματα, στηριζόμενη σε κρατικούς νόμους κατά των διακρίσεων, οι οποίοι προστατεύουν ρητά την ύπαρξη διακρίσεων εξαιτίας γενετήσιου προσανατολισμού.

Κάποιες τέτοιες λύσεις σημείωσαν μικρή πρόοδο καθώς το Κογκρέσο απέτυχε επανειλημμένα να ψηφίσει μια ομοσπονδιακή νομοθεσία, η οποία θα απαγορεύει τις διακρίσεις εξαιτίας του γενετήσιου προσανατολισμού, καθώς μόνο το ήμισυ περίπου του εθνικού ΛΟΑΤΚΙ πληθυσμού ανήκε σε κάποιες πολιτείες οι οποίες απαγορεύουν τις εργασιακές διακρίσεις εξαιτίας του γενετήσιου προσανατολισμού. Κάποιες δικαστικές λύσεις συμπεριέλαβαν το επιχείρημα, ότι η κατάσταση του σεξουαλικού προσανατολισμού οφείλει να προστατευθεί από τις ρήτρες της ίσης προστασίας της δέκατης τέταρτης τροπολογίας, καθώς και της επιχειρηματολογίας για περισσότερες επιτακτικές ερμηνείες των ομοσπονδιακών καταστατικών κατά των διακρίσεων.

Οι δικαστικές αυτές λύσεις σε μεγάλο βαθμό ήταν αναποτελεσματικές στον τομέα των διακρίσεων στην απασχόληση, καθώς τα ομοσπονδιακά δικαστήρια δεν εφάρμοσαν αυστηρό έλεγχο επί της βάσης του σεξουαλικού προσανατολισμού, ενώ η δέκατη τέταρτη τροποποίηση δεν εφαρμόστηκε σε ιδιώτες. Κάποια επιχειρήματα ωστόσο, για να ερμηνευτούν οι Γενικές Διατάξεις (Τίτλος VII, μέρος του νόμου περί πολιτικών δικαιωμάτων του 1964 που προστατεύει ένα άτομο από τη διάκριση απασχόλησης λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, φύλου ή εθνικής καταγωγής) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, θεωρούνταν αποτελεσματικά κάτι που έδειξε η πρόσφατη ερμηνεία του Seventh Circuit στο *Hively*, δίνοντας μια νέα υπόσχεση για τη μέθοδο αυτή.

Υπό το φως αυτών των ιστορικά αναπάντεχων λύσεων και λαμβάνοντας υπόψη τον *Hively*, οι Γενικές Διατάξεις πιθανότατα, έχουν τη δυνατότητα παροχής της καλύτερης άμυνας ενάντια στις διακρίσεις εξαιτίας του σεξουαλικού προσανατολισμού πανελλαδικά, ακόμη και στις θρησκευτικές αντιρρήσεις. Κατά πρώτον, οι ιδιωτικοί θρησκευτικοί εργοδότες δεν έχουν τη δυνατότητα να κάνουν διακρίσεις εις βάρος των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων βασισμένες στη θρησκεία, καθώς οι Γενικές Διατάξεις πληρούν το αυστηρό πρότυπο ελέγχου που απαιτείται από την RFRA (Religious Freedom Restoration Act, 1993). Κατά δεύτερον, ο τίτλος αυτός παρέχει μία ενιαία εθνική απαγόρευση κατά των διακρίσεων του σεξουαλικού προσανατολισμού στην απασχόληση, προκαλώντας έτσι την εξάλειψη της ανάγκης για την εξάρτηση ανάλογα με τα ανομοιόμορφα τοπικά και κρατικά καταστατικά κατά των διακρίσεων, ιδίως αυτών για τα οποία μπορεί να ανασταλεί από κρατικούς RFRA. Τέλος,

ερμηνεύοντας τις διακρίσεις λόγω φύλου στις Γενικές Διατάξεις, τα σκεπτικά του έβδομου κυκλώματος συμπεριλαμβάνουν τις διακρίσεις του σεξουαλικού προσανατολισμού, οι οποίοι ισχύουν και σε άλλους ομοσπονδιακούς νόμους και απαγορεύουν τις διακρίσεις αυτές σε διάφορους τομείς, ανοίγοντας ενδεχομένως το δρόμο ώστε να σαρωθεί η προστασία κατά των διακρίσεων για τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ (Sherell, 2019).

2.3 Η προστασία των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων από το περιφερειακό δίκαιο: Συμβούλιο Ευρώπης και Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η θεσμική ενσωμάτωση των δικαιωμάτων LGBT στην Ευρώπη, υπήρξε υποδειγματική συγκριτικά με το παγκόσμιο επίπεδο. Η ενσωμάτωση αυτή, έγινε ως απάντηση στις εκκλήσεις του κινήματος στο να υπάρξει μεγαλύτερη αναγνώριση, αρχικά σε ένα σύνολο από ευρωπαϊκές πρωτοπόρες χώρες και εν συνεχεία στο υπερεθνικό έδαφος των ευρωπαϊκών διεθνών οργανισμών (ΔΟ). Τα ευρωπαϊκά κινήματα, εντόπισαν ένα ρόλο για τους ΔΟ, όπως το συμβούλιο της Ευρώπης (ΣτΕ) και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα (αργότερα η Ευρωπαϊκή Ένωση), τα οποία ξεκίνησαν από τα τέλη της δεκαετίας του 1970. Το 1980 ξεκίνησε μία διαδικασία θεσμοθέτησης, έπειτα από μια σειρά άτυπων και επίσημων εκδηλώσεων. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του CoE (Council of Europe), ξεκίνησε τον ρόλο του ως ακτιβιστικό δικαστήριο στα ζητήματα ΛΟΑΤΚΙ, το 1981 με την υπόθεση Dudgeon κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Van der Vleuten, 2014).

Η συμβολική σημασία της υπόθεσης αυτής, αποτελούσε και το μήνυμα ότι ξεκίνησε η δικαστική διαμάχη για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, τα οποία μπορούσαν να κερδηθούν, κάτι το οποίο δεν θεωρούταν δεδομένο το 1981 (Mos 2014, 637). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν και συγκριτικά ήταν αδύναμο με τους δημοκρατικά εκλεγμένους, έγινε σύμμαχος του πρώτου κινήματος. Η έκθεση Squarcialupi, η οποία ήταν η πρώτη έκθεση που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και επικεντρώθηκε στην κατάσταση των ομοφυλοφίλων στην Ευρώπη, ζητώντας την προστασία των δικαιωμάτων τους, υιοθετήθηκε το 1984, υποστηρίζοντας ότι, οι διακρίσεις στην απασχόληση σχετικά με τη βάση του σεξουαλικού προσανατολισμού παραβιάζουν τον πυλώνα της ελεύθερης κυκλοφορίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σημασία της έκθεσης αυτής, έγκειται στο γεγονός ότι έγινε εισαγωγή με τόλμη του σεξουαλικού προσανατολισμού στη ρητορική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ως θεσμικό όργανο, με τη θέσπιση ενός κανόνα μη διάκρισης εντός του κοινοβουλίου, κάτι το οποίο μετατράπηκε από στόχο σε φερέφωνο της υπερεθνικής υπεράσπισης (Mos 2014, 637, έμφαση στο πρωτότυπο).

Μετά άνοιξε και ο δρόμος της Claudia Roth, της ευρωβουλευτή του Γερμανικού Κόμματος των Πρασίνων, υποστηρίζοντας μία φιλόδοξη έκθεση με το αποτύπωμα ενός ισχυρού ακτιβιστή μία δεκαετία αργότερα. Στο κοινοβούλιο σχηματίστηκε επίσης μία διακομματική ομάδα το Μάρτιο του 2017, για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ, όπου συμπεριλαμβάνονταν 152 ευρωβουλευτές, καθιστώντας τη μία από τις μεγαλύτερες 28 διακομματικές ομάδες του κοινοβουλίου. Δίπλα στη βουλή, η σχέση ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και του ΛΟΑΤΚΙ κινήματος, παρουσίασε ένταση με τους δασμούς στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την Ευρωπαϊκή Ένωση να είναι αναμφισβήτητα διοικητικά το πιο ισχυρό ίδρυμα τη δεκαετία του 1990. Κάτι τέτοιο περιλάμβανε σημαντικές συναντήσεις του κινήματος, με την τότε Επίτροπο Κοινωνικών Υποθέσεων (Βάσω Παπανδρέου) και τον πρόεδρο της επιτροπής το 1990 και το 1995, αντίστοιχα (Ayoub και Paternotte 2014b, 13). Η Παπανδρέου δημοσίευσε την πρώτη μελέτη για δικαιώματα ομοφυλόφιλων και λεσβιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η συνεργασία ανάμεσα στους ευρωπαϊκούς θεσμούς και το κίνημα είχε απτά αποτελέσματα. Σχετικά με τη νομική υπόσταση, αποποινικοποιήθηκε μετά τη δεκαετία του 1980 η συναινετική δραστηριότητα ομοφυλοφίλων σε μέρη όπως είναι η Ρουμανία, η Κύπρος, η δημοκρατία της Ιρλανδίας η Βόρεια Ιρλανδία εξαιτίας της Ευρωπαϊκής πίεσης. Με την εισαγωγή της πρώτης διεθνούς δεσμευτικής νομοθεσίας η οποία προστατεύει τους ομοφυλόφιλους από τις διακρίσεις στο χώρο εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πρωτοστάτησε η Ευρώπη. Κάτι τέτοιο ήρθε με τη μορφή του άρθρου 13 της συνθήκης του Άμστερνταμ, το οποίο υπογράφηκε το 97 και θεσπίστηκε το 99. Ήταν μία οδηγία, η οποία απαγόρευε να υπάρχουν διακρίσεις βασισμένες στον σεξουαλικό προσανατολισμό στην απασχόληση. Καθώς υπήρχαν πολλές ελλείψεις όπως ήταν ο περιορισμός της προστασίας σε μία μόνο από τις 4 περιοχές οι οποίες καλύπτονται βασισμένες στη φυλή, θεωρούταν μία ουσιαστική χειρονομία με την οποία εδραιώθηκε ο ηγετικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης παράλληλα με το ΣτΕ.

Οι οργανώσεις ΛΟΑΤΚΙ δημιουργήθηκαν τη δεκαετία του '90. Από τότε, η ταυτότητα του φύλου έχει ένα άλλο έδαφος για ευρωπαϊκή δράση (Balzer και Hutta 2014), ενώ η ευρωπαϊκή εντολή επεκτάθηκε και πέρα από την πολιτική κατά των διακρίσεων στον τομέα της πολιτικής, όπως είναι το άσυλο (Hamila προσεχώς) και η υπηρεσία εξωτερικής δράσης (Malmedie, 2016). Τα ευρωπαϊκά κράτη πρωτοστάτησαν και σε άλλους τομείς σε πολλές πρωτοβουλίες πολιτικής στο εσωτερικό, οι οποίες επηρέασαν συχνά μέσα από άτυπα δίκτυα διάχυσης, τη θεσμική ενσωμάτωση νέων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο. Ο τότε επίτροπος του ΣτΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, Niels Muiznieks, τόνισε ότι, υπήρχε μπροστά ένας μακρύς δρόμος ντροπιάζοντας ρητορικά τα 20 κράτη, που δεν είχαν θεσπίσει καμία διάταξη το 2017.

Κάλεσε τα κράτη αυτά να θεσπίσουν μία νομοθεσία για να δημιουργήσουν τουλάχιστον καταχωρημένες συνεργασίες, οι οποίες θα διασφαλίζουν ότι τα οφέλη ή οι υποχρεώσεις και τα προνόμια θα είναι διαθέσιμα σε εγγεγραμμένους συντρόφους ή παντρεμένους διαφορετικού φύλου και εξίσου διαθέσιμα για τα άτομα του ίδιου φύλου (Dittrich, 2017). Πουθενά στον κόσμο σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ δεν περιλαμβάνονται τόσο ρητορικά και επίσημα, όσο στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

2.4 Μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε σημαντική πρόοδος από τα κράτη στην κατοχύρωση ελευθεριών και δικαιωμάτων για τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ. Σε ολόκληρη την Ευρώπη υπάρχουν ωστόσο αντιδράσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που τροφοδοτούνται από ακροδεξιό εξτρεμισμό, αντιδημοκρατικές απόψεις και λαϊκισμό. Κάτι τέτοιο επηρέασε αρνητικά τους υπερασπιστές των ανθρώπινων δικαιωμάτων ΛΟΑΤΚΙ, με τις κοινότητες αυτές να αποτελούν συχνά τον πρώτο στόχο. Έχουν τεθεί κάποια νομικά μέτρα κατά της βίας και των διακρίσεων στη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών. Η εκτέλεσή τους ωστόσο, εξακολουθεί να θεωρείται ανεπαρκής. Στα σημεία όπου η εφαρμογή είναι ανεπαρκής, υπάρχει συχνά μία κοινωνία των πολιτών, η οποία προσπαθεί να καλύψει το κενό αυτό. Οι ΜΚΟ για παράδειγμα, έχουν παράσχει υπηρεσίες υποστήριξης για θύματα εγκλημάτων μίσους, συλλέγοντας δεδομένα σχετικά με περιπτώσεις διακρίσεων και βίας, αυξάνοντας έτσι την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διαφυλικές παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων, και πραγματοποιώντας σεμινάρια εκπαίδευσης, διευθύνοντας καταφύγια, προσφέροντας επαγγελματίες υγείας ή δασκάλους και δικηγόρους. Με τον τρόπο αυτό υποστήριξαν και κάλυψαν πολλές ανάγκες των ατόμων αυτών.

Οι πρωτοβουλίες αυτές θεωρούνταν απαραίτητες. Κάτι τέτοιο ωστόσο, δεν μπορεί να είναι βιώσιμο και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αντικαταστήσει τα κυβερνητικά μέτρα, τα οποία είναι υποχρεωτικά. Τα εγκλήματα μίσους κατά των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ θεωρούνται κοινά σε όλη την Ευρώπη. Ένα στα τέσσερα άτομα έχει πέσει θύμα εγκλημάτων μίσους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα τρανς άτομα να κινδυνεύουν περισσότερο από τη βία, συμπεριλαμβανομένων και των επιθέσεων, οι οποίες υποκινούνται από την ξеноφοβία, το αίσθημα κατά των εργαζομένων του σεξ, τον σεξισμό, το ρατσισμό και την τρανσφοβία. Παρόλο που οι αριθμοί είναι ανησυχητικοί, μόνο 26 ευρωπαϊκές χώρες έχουν νομοθεσία για τα εγκλήματα μίσους, συμπεριλαμβανομένων και του σεξουαλικού προσανατολισμού, ενώ 15 καλύπτουν την ταυτότητα φύλου και 3, μόνο τα χαρακτηριστικά φύλου. Οι έρευνες οι οποίες

διενεργούνται για τα εγκλήματα μίσους κατά των ατόμων αυτών θεωρούνταν αναποτελεσματικές και ανεπαρκείς.

Τα εγκλήματα μίσους τακτικά διεκπεραιώνονται ως πλημμελήματα. Σε αρκετές χώρες υπάρχει ρητή απαγόρευση της ρητορικής μίσους, χωρίς όμως να υπάρχει σοβαρή εφαρμογή. Είναι σπάνιο από δημοσίους υπαλλήλους να καταδικάζουν τις περιπτώσεις αυτές, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις διαιωνίζουν το μίσος και την ίδια τη ρητορική. Το δικαίωμα στην ελευθερία όπου μπορεί να απολαύσει κανείς αποτελεσματικά χωρίς διακρίσεις, υπάρχει στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη. Σε κάποιες χώρες, όπως είναι η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Λιθουανία ή η Κροατία, οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν όλο και περισσότερες ειρηνικές συγκεντρώσεις και διαβουλεύσεις ελευθερίας έκφρασης, κάτι που μπορεί να γίνει αποτελεσματικά χωρίς διακρίσεις σε όλα τα κράτη μέλη. Η ελευθερία του συνέρχεσθαι περιορίζεται σε 13 κράτη μέλη. Από τα 47 κράτη μέλη, τα 41 έχουν κάποια διαδικασία για την αναγνώριση του φύλου, ενώ στα 31 ορίζεται από το νόμο.

Τα τελευταία χρόνια, ορισμένα κράτη μεταρρύθμισαν τη νομική τους νομοθεσία στις διαδικασίες αναγνώρισης φύλου προσπαθώντας να εφαρμοστεί μία διαδικασία, η οποία να συμβαδίζει περισσότερο με τα πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στη Μάλτα, στην Πορτογαλία, το Βέλγιο, τη Νορβηγία, στην Ιρλανδία, στη Δανία ήδη αναγνωρίζεται η νομική αναγνώριση φύλου και είναι βασισμένη στην αυτοδιάθεση. Μια θετική εξέλιξη μπορεί να θεωρηθεί η εισαγωγή του τρίτου φύλλου από τη Μάλτα, κάτι το οποίο βασίζεται στον αυτοπροσδιορισμό, ως μέρος του νομικού φύλου της διαδικασίας αναγνώρισης. Η Σκωτία και η Ιρλανδία ανακοίνωσαν ότι θα κάνουν το ίδιο, ως ένα μέρος της συνεχιζόμενης νομικής μεταρρύθμισης τους. Σε κάποιες χώρες όπως είναι η Εσθονία ή η Ουγγαρία, υπάρχουν μέτρα διασφάλισης ότι ο δείκτης φύλου και το όνομα του ατόμου, μπορούν να αλλάξουν σε μη κρατικά έγγραφα. Σε άλλα κράτη, υπάρχουν εμπόδια στην αντιμετώπιση τρανς ατόμων από αυτή την άποψη.

Υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός πολιτειών, ο οποίος δίνει την ευκαιρία σε ζευγάρια ατόμων του ίδιου φύλου στο να επισημοποιήσουν τη σχέση τους, είτε ως η εγγεγραμμένη σύμπραξη ζωής είτε ως γάμο. Ο αριθμός των πολιτειών όπου ο γάμος του ίδιου φύλου είναι νόμιμος, τριπλασιάστηκε από 5 σε 15, ενώ η συμβίωση αναγνωρίζεται σε 20 πολιτείες. Σε κάποιες πολιτείες προβλέπεται από το νόμο η προστασία των ειδικών ή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, στα οποία περιλαμβάνεται και η σεξουαλική ζωή. Η αυτόματη αναγνώριση από κοινού από τους γονείς είναι διαθέσιμη μόνο σε 11 ευρωπαϊκές χώρες, υιοθεσία από δεύτερο γονέα σε 18 ενώ η κοινή υιοθεσία σε 17. Σε αρκετές χώρες επιτρέπεται η υιοθέτηση μεμονωμένων ατόμων, αλλά στην πράξη προτιμώνται τα παντρεμένα ζευγάρια. Σε 13

χώρες διατίθεται γονιμοποίηση με ιατρική βοήθεια για ομόφυλα ζευγάρια και για άγαμους σε 26.

Υπάρχει απαγόρευση της διάκρισης στην απασχόληση βασισμένη στο σεξουαλικό προσανατολισμό σε 38 πολιτείες, ενώ σε 28 βασισμένο στην ταυτότητα φύλου. Σε περισσότερες από 30 χώρες υπάρχει διασφάλιση νομικής προστασίας, ότι τα παιδιά μπορούν να απολαμβάνουν το δικαίωμά τους στην εκπαίδευση χωρίς διάκριση, με 32 χώρες να καλύπτουν το κομμάτι του SO (Sexual Orientation), 22 το κομμάτι του GI (Gender Identity) και μόνο 3 το κομμάτι των SC (Sex Characteristics). Η εκτέλεση αυτού όμως λείπει από ολόκληρη την Ευρώπη. Δεν υπάρχουν δυστυχώς στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες κατευθυντήριες γραμμές, κατάρτιση εκπαιδευτικών, κώδικες συμπεριφοράς κ.λπ., ώστε να εγγυώνται ένα ασφαλές περιβάλλον στα σχολεία. Σε κάποιες χώρες έγινε προσπάθεια από τις ΜΚΟ, ώστε να καλυφθούν αυτά τα κενά. Τα καταναγκαστικά χειρουργεία μπορεί να έχουν ένα σοβαρό αντίκτυπο στη φυσική και σωματική κατάσταση, καθώς και στην ψυχική υγεία των ίντερσεξ ατόμων. Η Πορτογαλία και η Μάλτα μέχρι σήμερα, είναι οι μόνες χώρες που τα απαγόρευσαν. Σε 25 πολιτείες προσφέρεται νομική προστασία κατά των διακρίσεων στην υγειονομική περίθαλψη για λόγους σεξουαλικού προσανατολισμού, και σε 17 για λόγους ταυτότητας φύλου. Αν και στη συντριπτική πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών η ομοφυλοφιλία δεν κατατάσσεται ως ασθένεια, οι επανορθωτικές και οι μεταστροφικές θεραπείες εξακολουθούν να θεωρούνται κοινές για παράδειγμα στη Φιλανδία, την Κροατία ή την Πολωνία.

Λίγες μόνο ευρωπαϊκές χώρες μπορούν να διασφαλίσουν, ότι η κοινή ασφάλιση μπορεί να καλύψει τις περισσότερες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, οι οποίες επιβεβαιώνουν το φύλο, ενώ σε κάποιες δεν υπάρχει καμία κάλυψη. Στο θέμα της στέγασης, η νομική προστασία θεωρείται σπάνια. Υπάρχουν νόμοι αλλά δεν εφαρμόζονται. Τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα και ιδίως τα τρανς θεωρούνται δυσανάλογα και πλήττονται από άστεγους εξαιτίας της βίας και των διακρίσεων, οι οποίες αντιμετωπίζονται από συντρόφους και οικογένειες μέσα στις κοινότητες. Κάποιες υπηρεσίες αστέγων ή ασφαλή σπίτια για θύματα ενδοοικογενειακής βίας, θεωρούνται απροετοίμαστα για την υποστήριξή τους. Σε κάποιες χώρες οι ομάδες ΛΟΑΤΚΙ οδηγούνται σε ασφαλή σπίτια αλλά εξαιτίας της στέρησης χρηματοδότησης δεν θεωρούνταν βιώσιμα.

Στον αθλητισμό, ορισμένες χώρες έχουν πολιτικές ή νόμους αλλά όχι συγκεκριμένα μέτρα για να καταπολεμηθεί η ομοφοβία, η βελτίωση της ένταξής τους ή η ευαισθητοποίηση. Τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ δημιούργησαν τα δικά τους αθλητικά σωματεία αναψυχής, ενώ οι αγωνιστικοί αθλητές θεωρούνται σπάνιοι. Στις εθνικές δομές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε 10 από τις 16 χώρες οι οποίες αναφέρονται τα εθνικά ανθρώπινα δικαιώματα, οι δομές τους έχουν σαφή εντολή να εργαστούν με βάση τις

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

διακρίσεις του SOGI Unit (Sexual Orientation and Gender Identity). Οι νόμοι κατά των διακρίσεων σε 4 πολιτείες, καλύπτουν πολλαπλές διακρίσεις επιβεβαιώνοντας τη σοβαρότητά της, αλλά η εφαρμογή παραμένει ελλιπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΤΕΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΛΟΑΤΚΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

3.1 Το κίνημα του Pride, εκδηλώσεις και φεστιβάλ.

Βασίλης Ρεμπάμπης/Eurokinissi

Οι παρελάσεις Pride διοργανώνονται σήμερα σε τοποθεσίες και χώρες παγκοσμίως, παρέχοντας την πιο ορατή εκδήλωση πολιτικής και κινημάτων ίντερσεξ, queer, τρανσέξουαλ, αμφιφυλόφιλων και ομοφυλοφίλων. Πρόκειται για μια τακτική διασκέδασης με νέους τρόπους, η οποία προτρέπει τις κοινωνίες να αλλάξουν. Οι παραστάσεις αυτές με λίγα λόγια επιδιώκουν την αντιπροσώπευση της ιδέας, ότι είναι πραγματικά δυνατός ένας διαφορετικός κόσμος. Η ετήσια αυτή παρέλαση απέδειξε, ότι ως μορφή αποτελεί το ιδανικό σχήμα για να κινητοποιηθεί η κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ προς την αμφισβήτηση των πολιτισμικά ετερο-κανονιστικών κανόνων, οι οποίοι διαπερνούν τις κοινωνίες, να χτίσουν ταυτότητα συλλογικότητας και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους ως πολίτες. Οι παρελάσεις αυτές είναι γνωστές ως ετήσιες τελετουργικές εορταστικές εκδηλώσεις και επικεντρώνονται στους αγώνες του κινήματος των ΛΟΑΤΚΙ. Οι εμφανίσεις τους έχουν τη ρητή πρόθεση της αύξησης της ορατότητας της κοινότητας, δείχνοντας ότι «είμαστε παντού» που ήταν κεντρικό στις πρώιμες πορείες της απελευθέρωσης των ομοφυλοφίλων όπως είναι σήμερα.

Βασίλης Ρεμπάμπης/Eurokinissi

Οι πρωτοπόροι των παρελάσεων δεν ήταν πλέον ικανοποιημένοι, αναζητώντας την υποστήριξη των “υπόγειων” υποκουλτούρων, αλλά ούτε και οι σημερινοί συμμετέχοντες ικανοποιούνται με το να παραμείνουν «στη ντουλάπα». Οι παρελάσεις αυτές ήταν και είναι πολυφωνικές εκδηλώσεις των κοινοτήτων αυτών. Βρίσκονται ως εκ τούτου, αντιμέτωποι με πολλές παραστάσεις οι οποίες δεν ταιριάζουν καλά στις δυαδικές κατηγορίες πολιτικής. Επιπλέον, ούτε οι παρελάσεις αλλά ούτε και οι παραστάσεις αποτελούν από μόνα τους ομοιόμορφες κατηγορίες. Τα διάφορα πολιτικά μηνύματα τα οποία εκτελούνται στις παρελάσεις αυτές ποικίλουν. Μερικά είναι πιο φιλικά τα οποία αναζητούν μια ομαλοποίηση της σεξουαλικής ταυτότητας, ενώ άλλα είναι πιο πολιτικά συγκρουσιακά. Η ανάλυση των παρελάσεων επικεντρώθηκε σε αυτό που θα μπορούσε να περιγραφεί, ως η ολιστική πτυχή του νοήματος συλλογικών εκδηλώσεων.

Οι εντυπώσεις και τα μηνύματα τα οποία μεταφέρουν ή προορίζονται, αποτελούν ένα γεγονός στο σύνολό τους. Οι παραστάσεις είναι διαφορετικές όχι μόνο ανάμεσα στις εκδηλώσεις σε διαφορετικά πλαίσια, αλλά είναι επίσης κατακερματισμένες και ετερογενείς μέσα στις ίδιες τις παρελάσεις. Επιπρόσθετα, δεν μπορεί να περιοριστεί στα μηνύματα τα οποία επιθυμούν οι διοργανωτές να μεταφέρουν ή τις εξωτερικές ερμηνείες των παρατηρητών, η έννοια των συλλογικών δραστηριοτήτων. Ως συμπληρωματική προσέγγιση των σημασιών των συλλογικών γεγονότων είναι η θεώρησή τους ως αθροίσματα των νοημάτων, τα οποία αποδίδουν οι συμμετέχοντες στα γεγονότα και τη συμμετοχή τους σε αυτές. Σύμφωνα με την πρόταση του Roth

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

(1995), ότι κάποιου είδους γεγονότα θα πρέπει να μελετηθούν μέσα από προσανατολισμούς δράσης των μεμονωμένων συμμετεχόντων, πρέπει να επιστραφούν στους συμμετέχοντες των παρελάσεων και των νοημάτων, τα οποία αποδίδουν στις παρελάσεις καθώς και στη δική τους συμμετοχή.

Η σημασία η οποία έχουν οι συλλογικές εκδηλώσεις για τους συμμετέχοντες, μπορεί να αναλυθεί ως προς τις έννοιες τις οποίες αναμένουν οι συμμετέχοντες να έχουν για αυτούς καθώς και τις απροσδόκητες έννοιες, οι οποίες έρχονται στους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια, ακόμη και μετά την εκδήλωση. Η διάκριση αυτή είναι μεθοδολογικά σημαντική, καθώς κεντρικές πτυχές του λόγου αποτελούν οι αναμενόμενες έννοιες, με τις οποίες κάποιος πρέπει να συμμετάσχει και μπορεί συνεπώς να λειτουργήσει ως προς τα κίνητρα των συμμετεχόντων (Wahlström, 2016).

Εκτός όμως από τις παρελάσεις Pride, υπάρχουν και άλλες μορφές έκφρασης της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ όπως είναι κάποια φεστιβάλ, με ένα από τα τελευταία να αποτελεί το παρακάτω, το οποίο αναρτήθηκε στη σελίδα στο Instagram.

Πηγή: @Igbtucyclub και @ucydiversityoffice

Η εκδήλωση ονομάζεται «Ucy Rainbow Festival», παίρνει μέρος στην Κύπρο κάθε χρόνο και αποτελείται από ένα ολόημερο πρόγραμμα δραστηριοτήτων όπως, η Ανθρώπινη Βιβλιοθήκη, Δημιουργικές Παρεμβάσεις, παιχνίδια όπως το « Γύρνα και κέρδισε τις ερωτήσεις που αφορούν τους ΛΟΑΤΚΙ, πίνακες με δημιουργικά μηνύματα και ομιλίες από διάσημους ΛΟΑΤΚΙ και επιστήμονες. Η ανάρτηση των εκδηλώσεων αυτών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, βοηθάει στην κινητικότητα και την

συμμετοχή των πολιτών σε αυτές και επακόλουθα στην πιο βαθιά γνωριμία των πολιτών με την ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα. Ακόμη και οι πολίτες που δεν παίρνουν μέρος στις εκδηλώσεις, μαθαίνουν για αυτές από τα βίντεο, τις εικόνες και τα σχόλια που θα δουν και θα διαβάσουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

3.2 Μικρές ομάδες: Social accounts, ιστοσελίδες υποστήριξης

Η θεωρία ικανοποίησης και χρήσεων εξηγεί τη διαδικασία της επιλογής των μέσων, και συγκεκριμένα πώς και γιατί τα άτομα επιλέγουν ενεργά συγκεκριμένο τύπο περιεχομένου για να μπορέσουν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους (Katz et al., 1973; Rubin, 2002). Τα ΛΟΑΤΚΙ μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναφέρονται σε διαδικτυακές πλατφόρμες και τεχνολογίες, οι οποίες επιτρέπουν στους χρήστες να ανταλλάσσουν περιεχόμενο, να το μοιράζονται ή να το δημιουργούν, το οποίο δημιουργείται από άλλους χρήστες κοινοτήτων ΛΟΑΤΚΙ (Chong et al., 2015; Karlan & Haenlein, 2010). Αποτελείται από ένα ευρύ φάσμα από διαδικτυακές πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένων ιστοσελίδων και φόρουμ συζητήσεων τα οποία βασίζονται στο διαδίκτυο καθώς και εφαρμογές γεωκοινωνικής δικτύωσης, με τις οποίες υπάρχει δυνατότητα σε άτομα ΛΟΑΤΚΙ να αυτοπαρουσιάζονται και να αλληλοεπιδρούν σε εικονικά δίκτυα και κοινότητες (Patten et al., 2020).

Με την δυνατότητα των φορητών συσκευών και τεχνολογιών, καθώς και με τα smartphones κοινωνικής δικτύωσης, εμφανίστηκαν εφαρμογές όπως είναι οι Grindr, Jack'd, Hornet, HER, Butterfly, οι οποίες χρησιμοποιούνται συχνά από τα κοινωνικά δίκτυα ΛΟΑΤΚΙ κατά την τελευταία δεκαετία. Κάποιες από αυτές τις εφαρμογές χρησιμοποιούν επίσης το παγκόσμιο σύστημα εντοπισμού θέσης (GPS), έτσι ώστε να επιτρέψουν στους χρήστες τη σύνδεση με άλλα άτομα ΛΟΑΤΚΙ στη δική τους γειτονιά (Goedel & Duncan, 2015). Όπως σε όλα τα δίκτυα όμως, υπάρχει πάντα ο φόβος να εισέλθουν στους διαδικτυακούς αυτούς χώρους και άτομα εκτός της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας, τα οποία με κίνητρο το μίσος τους προς την τελευταία, χρησιμοποιούν τις εφαρμογές αυτές για να επιτεθούν στους ΛΟΑΤΚΙ χρήστες.

Τα άτομα αυτά κάνουν χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για να μπορέσουν να ικανοποιήσουν διαφορετικές ανάγκες. Με τα μέσα αυτά επιτρέπουν την πρόσβαση σε πληροφορίες οι οποίες σχετίζονται με τον εαυτό τους και μπορεί να λείπουν σε περιβάλλον εκτός σύνδεσης (Harper et al., 2016). Επιπλέον, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ταυτότητας και την αυτοανακάλυψη (Paceley et al., 2022). Νιώθοντας πιο ασφαλείς, εξερευνούν τη σεξουαλική τους ταυτότητα στα ΛΟΑΤΚΙ μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς μπορεί να μη νιώθουν τόσο άνετα στην πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδραση. Η επικοινωνία και

αλληλεπίδραση με άλλους χρήστες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να θεωρηθεί πολύτιμη στο να καθοδηγηθεί η ανάπτυξη της σεξουαλικής τους ταυτότητας.

Τα άτομα αυτά αναζητούν συνδέσεις με την κοινότητα, δημιουργώντας κοινωνικές σχέσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Καθώς βιώνουν συχνά την απόρριψη δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν την υποστήριξη στο περιβάλλον τους εκτός σύνδεσης, και έτσι με τον τρόπο αυτό, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τους επιτρέπουν να διατηρούν και να δημιουργούν διαδικτυακές φιλίες με ομοϊδεάτες, όπου μπορούν να εκφράσουν με ασφάλεια την αυθεντική τους ταυτότητα (Chan, 2021). Μια εμπειρική έρευνα βρήκε ότι τα κίνητρα για να χρησιμοποιηθούν οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης όπως το Grindr, Scruff, Romeo, περιλαμβάνουν σύνδεση με παρόμοιο σάλος και διατήρηση δικτύων φιλίας καθώς και εξερεύνηση της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας (Paceley et al., 2022). Κάποιες προηγούμενες μελέτες αποκάλυψαν ότι τα άτομα αυτά χρησιμοποιούν συχνά τις εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης για να μπορέσουν να βρουν πιθανούς συντρόφους και να αναζητήσουν σταθερές μακροπρόθεσμες σχέσεις.

3.3 Ατομική δράση: Influencers και άτομα σε θέση ισχύος

Η ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα και οι influencers, αποτελούν θέμα συζήτησης τα τελευταία χρόνια, κερδίζοντας όλο και περισσότερο την προσοχή. Οι περισσότεροι αυτοπροσδιοριζόμενοι ΛΟΑΤΚΙ έχουν υποστεί διακρίσεις για την εμφάνιση τους και τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό, κάτι που συχνά μεταφράζεται σε διάφορες ψυχολογικές διαταραχές. Αποδείχθηκε επίσης, ότι η κοινότητα αυτή αντιμετώπισε τον εκφοβισμό και την απόρριψη, όχι απαραίτητα από αγνώστους αλλά και από τους ίδιους τους φίλους και την οικογένειά τους. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η ελευθερία του λόγου έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει την κοινότητα με παραπλανητικά σχόλια από τους χρήστες. Η σημασία των κοινωνικών πλατφορμών και ο τρόπος με τον οποίο οι διαφορετικοί πολιτισμοί έχουν κάποιο αντίκτυπο σε αυτές, βοηθά στο να κατανοήσουμε καλύτερα γιατί κάποιοι χρήστες χρησιμοποιούν συγκεκριμένα δίκτυα όπως είναι το Instagram, το YouTube και το Facebook.

Οι Balsam et al. (2017) απέδειξαν, ότι κάποιες μειονοτικές ομάδες όπως είναι η κοινότητα που μελετάτε σε αυτήν την εργασία, βασίζεται τακτικά στο διαδίκτυο για να βρει υποστήριξη. Πιο συγκεκριμένα, αναζητούν ομάδες υποστήριξης μέσα από κοινότητες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, έτσι ώστε να αναπτύξουν την ταυτότητά τους μέσα από την υποστήριξη συνομηλίκων, οι οποίοι μοιράζονται ενδυναμωτικές ιδέες (Craig & McIntroy, 2014). Ο Gudelunas (2012) εξέτασε τις ικανοποιήσεις και τις χρήσεις των διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων για τους ομοφυλόφιλους άνδρες. Έδειξε πως τα αυτοπροσδιοριζόμενα γκέι άτομα κάνουν

χρήση πολλαπλών ταυτοτήτων, έτσι ώστε να αισθάνονται όμορφα και άνετα με τον εαυτό τους και αυτό που είναι πραγματικά. Θεωρείται σύνηθες, ότι τα άτομα αυτά έχουν διαφορετικές ταυτότητες στο διαδίκτυο, καθώς δέχονται συχνά την απόρριψη. Στο διαδικτυακό κόσμο έχουν τη δυνατότητα να προβάλουν κάτι που δεν είναι. Ένας άλλος ιστότοπος γνωριμιών, που βασίζεται στο προφίλ για ομοφυλόφιλους και αμφιφυλόφιλους άντρες, το Gaydar χρησιμοποιήθηκε για να δείξει πώς η κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ, εξακολουθεί να προβάλλεται ως μια εξειδικευμένη αγορά παρά ως μέρος της κοινωνίας.

Οι περισσότεροι ερευνητές επικεντρώνονται στη σημασία των κοινωνικών δικτύων στις μέρες μας. Ο Kallur (2018) για παράδειγμα, ανέλυσε την παρουσία των αναπαραστάσεων ζευγαριών του ίδιου φύλου στις αναρτήσεις του Brand Daniel Wellington στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Συνέκριναν τα αποτελέσματα των φωτογραφιών των ομόφυλων ζευγαριών στο Instagram με των ετεροφυλόφιλων με τη χρήση μιας μάρκας ρολογιού. Το ζευγάρι του ίδιου φύλου μέσα από αυτό δημιούργησε περισσότερη συμπάθεια και αλληλεπίδραση συγκριτικά με το ετεροφυλόφιλο ζευγάρι. Κάτι τέτοιο έδειξε θετικά σχόλια ως προς την κοινότητα στο διαδικτυακό κόσμο. Μια άλλη πλατφόρμα που είναι αρκετά δημοφιλής στην κοινότητα είναι το YouTube και το μεγαλύτερο μέρος της σταδιοδρομίας των influencers προέκυψε από την πλατφόρμα αυτή. Ο Blanco-Ruiz (2018) ανέλυσε διαφορετικά κανάλια, η παραγωγή των οποίων γίνεται από χρήστες ΛΟΑΤΚΙ, και διαπίστωσε ότι το παραγόμενο περιεχόμενο επηρεάζει εντελώς διαφορετικά τα θέματα συγκριτικά με τα παραδοσιακά μέσα. Οι influencers μοιράζονται τις προσωπικές τους ιστορίες, οι οποίες κυμαίνονται από καλές αναμνήσεις έως και εκφοβιστικές. Τα άτομα αυτά χτίζουν μία ταυτότητα στο διαδίκτυο και μέσα από τις δικές τους ιστορίες, δίνουν δύναμη και στους υπόλοιπους.

Οι Fox and Ralston (2016) ανέλυσαν άτυπες εμπειρίες μάθησης και διδασκαλίας ατόμων ΛΟΑΤΚΙ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πώς μπορεί κάτι τέτοιο να επηρεάσει την διαδικασία τους στο να δημιουργηθεί η προσωπική τους ταυτότητα στο διαδίκτυο. Οι Craig et al. (2014) παρουσίασαν πώς τα νέα μέσα επηρέασαν την ανάπτυξη της ταυτότητας καθώς και την εμφάνιση για τους νέους ΛΟΑΤΚΙ. Τα άτομα αυτά λοιπόν, μπορούν να επωφεληθούν από τα νέα μέσα χτίζοντας την ταυτότητά τους και να είναι πιο ασφαλή τη στιγμή που αποφασίζουν να κάνουν come out. Οι Farooq et al. (2018) έδειξαν ότι η ανίχνευση των κόμβων που έχουν επιρροή στα κοινωνικά δίκτυα είναι ζωτικής σημασίας κάτι που αποτελεί το βασικό παίκτη του πλήρους δικτύου.

Ένας από του πιο γνωστούς Έλληνες, που εκτός από ένας πολύ ταλαντούχος ηθοποιός και σεναριογράφος, είναι και ένας άνθρωπος που παλεύει για τα δικαιώματα της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας και χωρίς να έχει κρύψει ποτέ τις σεξουαλικές του προτιμήσεις,

είναι ο Γιώργος Καπουτζίδης. Σε συνέντευξη του το 2020, σε podcast του Φώτη Σεργουλόπουλου στη Lifo, δήλωσε πως «Εξακολουθώ να πιστεύω ότι δεν είναι απαραίτητο, αισθάνομαι ότι το να περιμένουν κάποιοι από εσένα να κάνεις coming out, σε βάζει σε μια μειονεκτική θέση. Εξάλλου νιώθω ότι δεν έζησα ποτέ στα κρυφά. Φαντάζομαι δεν μάθατε το 2020 ότι είμαι gay, νομίζω το ξέρατε, ήταν φανερό. Δεν κρύφτηκα, δεν προσπάθησα να θολώσω τα νερά. Νομίζω ότι το απελευθερωτικό του coming out δεν συνέβη το 2020, ήταν αυτό που συνέβη το 1995 όταν το είπα στους γονείς μου...» (TLife, 2020).

Από τότε που ο Γιώργος Καπουτζίδης αποφάσισε να κάνει come out, έχει δεχτεί αρκετές φορές επίθεση εξαιτίας των σεξουαλικών του προτιμήσεων. Μία από αυτές ήταν από την Αφροδίτη Λατινοπούλου, στην οποία ο προαναφερθείσας απάντησε μετά από ένα ομοφοβικό παραλήρημα που είχε η κ. Λατινιπούλου, όταν ο ηθοποιός έθεσε στον πρωθυπουργό ερωτήματα για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, στο οποίο δεν δίστασε να φτάσει στο σημείο να συγκρίνει τον αυτοπροσδιορισμό με την παιδεραστία και την αιμομιξία, κάνοντας αναφορά ακόμα και στα ζώα.

Μιλώντας, λοιπόν, στην κάμερα στη δημοσιογράφο Άννα Ζηρδέλη δήλωσε:

«Έχω φτάσει σε ένα σημείο νομίζω, με πολύ κόπο και πολλή προσπάθεια προσωπική να νιώθω ελεύθερος να πω αυτό που θέλω να πω. Χαίρομαι πάρα πολύ που το κάνω αυτό το πράγμα και χαίρομαι πάρα πολύ που βοηθάω κόσμο με αυτό. Αυτός είναι και ο στόχος μου, δεν ψάχνω ούτε κοινό για το θέατρο, ούτε ψηφοφόρους, ούτε να βρω ένα κόμμα για να βουλευτώ. Το κάνω γιατί πραγματικά μου δίνει χαρά. Ούτε συγχαρητήρια και μπράβο θέλω να μου πείτε. Μου έχετε πει 20 χρόνια, έχω χορτάσει, είμαι ευγνώμων γι' αυτό και σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Πραγματικά χαίρομαι που μπορώ και βοηθάω ανθρώπους, λαμβάνω χιλιάδες μηνύματα συγκινητικότητας και δε θέλω να σταθώ στα συγχαρητήρια αλλά στα μηνύματα ανθρώπων που μου είπαν ότι αυτό που λέω τους βοηθάει, τους κάνει πιο χαρούμενους, τους δίνει χαρά και ελπίδα. Αυτό είναι εξαιρετικό. Σε αυτό στέκομαι και όταν λέω είμαι ελεύθερος, είμαι ελεύθερος να μιλάω, να εκφράζομαι και δεν πρόκειται να χαλάσω ούτε το χρόνο μου, ούτε τη ζαχαρένια μου να απαντάω από εδώ και από εκεί. Δεν έχω κανέναν λόγο να το κάνω. Είναι και αυτό στα πλαίσια της ελευθερίας που κατέκτησα μόνος μου» (Τσίντζα, 2021).

3.4 Η “έξοδος από την ντουλάπα”

Η εμφάνιση ως ΛΟΑΤΚΙ έχει τις δικές του προκλήσεις. Στην πραγματοποίηση μιας ποιοτικής έρευνας, όπου έγινε με τη μορφή συνέντευξης σε άτομα ΛΟΑΤΚΙ που έχουν κάνει come out, τα πορίσματα σύμφωνα με τις απαντήσεις τους ήταν τα εξής. Κάποιο από τα άτομα μίλησε για την πάλη με την εσωτερικευμένη ομοφοβία, την φοβία των

queer, ανησυχώντας ότι αμαρτάνει ή ότι είναι λάθος. Είχε αρκετή εσωτερικευμένη ομοφοβία, καθώς έμαθε από μικρός ότι η ομοφοβία ήταν αμαρτία. Μέχρι το γυμνάσιο δεν ήξερε ότι ήταν γκέι, αλλά από τα 10 του ένωθε διαφορετικά συγκριτικά με τους φίλους του κάτι που τον έκανε να νιώθει πραγματικά απομονωμένος. Όλοι οι συμμετέχοντες της έρευνας αντιμετώπισαν περιβάλλοντα φοβίας queer σε διαφορετικό βαθμό, με δύο από τους συμμετέχοντες να έχουν εκδιωχθεί από τα σπίτια τους.

Εν συνεχεία, 25 άτομα περιέγραψαν αγώνες, οι οποίοι σχετίζονταν με τους γονείς τους, οι οποίοι έβλεπαν τη σεξουαλικότητα ή το φύλο τους, ως μια φάση. Κάποιοι συμμετέχοντες δεν είχαν κάνει come out, εξαιτίας του φόβου των επιπτώσεων από τους αυτοαποκαλούμενους ομοφοβικούς γονείς. Πολλοί συμμετέχοντες ανέφεραν ότι ζούσαν σε κοινότητες μισαλλόδοξες ή εχθρικές ως προς την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ. Ακόμη και αν οι γονείς τους ήταν υποστηρικτικοί, μπορεί να αντιμετώπιζαν κίνδυνο εχθρότητας στην εργασία, την κοινότητα ή το σχολείο τους. Όπως περιγράφεται από έναν από τους συμμετέχοντες “πάντα θα υπάρχουν κάποια μέρη όπου δεν μπορείς να είσαι έξω”. Αρκετοί συμμετέχοντες ανέφεραν επίσης, ότι αισθάνονται είτε μόνοι είτε απομονωμένοι από την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ, καθώς σε κάποιο σημείο στη διάρκεια του coming out, είχαν μία αρνητική εμπειρία (Blackwell et al., 2015). Με την πάροδο του χρόνου τα άτομα αυτά συνειδητοποιούν την ταυτότητά τους, αλλά συχνά αναφέρουν αισθήματα διαφοράς από πολύ μικρή ηλικία (Williams, 2009). Οι συμμετέχοντες ανέφεραν στιγμές όπου καθ’ όλη τη διάρκεια της νιότης τους αισθανόντουσαν, ότι δεν ήταν αποδεκτοί ή ότι ήταν διαφορετικοί από τους άλλους.

Οι μισοί σχεδόν από τους συμμετέχοντες αγνοούσαν την ύπαρξη ταυτοτήτων ΛΟΑΤΚΙ. Αρκετοί από τους συμμετέχοντες σημείωσαν, ότι δυσκολεύτηκαν, και ειδικά μία από αυτούς, δήλωσε ότι ήταν απρόθυμη να δώσει στον εαυτό της οποιοδήποτε είδος ταυτότητας, όσον αφορά το να είναι μέρος της queer κοινότητας, γιατί όλη της τη ζωή, προσπαθούσε να δουλέψει και να γίνει αποδεκτή από τους συντηρητικούς συμμαθητές και ανθρώπους με τους οποίους αλληλοεπιδρούσε. Καθώς ζουν σε ετεροκανονικές κοινωνίες, οι συμμετέχοντες θεωρήθηκαν ετεροφυλόφιλοι μέχρι να δηλώσουν το αντίθετο. Μία προσπάθεια να διατυπωθούν αυτά τα μέρη της ταυτότητας, είχε συχνά ως αποτέλεσμα αρνητικές συνέπειες, αλλά ακόμη και για εκείνους οι οποίοι κατάφεραν να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους, χωρίς σοβαρές “συνέπειες” στην προσωπική τους ζωή, το να ζουν ως άτομα με ταυτοποίηση ΛΟΑΤΚΙ, σήμαινε καθημερινή πλοήγηση στις μικρο επιθέσεις και πολλές άλλες προκλήσεις.

Υπάρχουν κάποια μικρά πράγματα στις κοινωνίες όπου όλοι υποθέτουν, ότι φυσικά και θα παντρευτείς όταν μεγαλώσεις και φυσικά και θα παντρευτείς έναν άνδρα. Καθώς και χιλιάδες μικροσκοπικές παρανοήσεις και υποθέσεις για πράγματα τα οποία οι άνθρωποι δεν συνειδητοποιούν ότι λένε. Δεν σχετίζεται κάθε εμπειρία come

out με τραύμα, αλλά οι συμμετέχοντες περιέγραψαν με συνέπεια τις στιγμές, στις οποίες ένωσαν την απομόνωση από τα συστήματα υποστήριξης. Στο φυσικό κόσμο αντιμετώπιζαν απαθής ή εχθρικές συμπεριφορές όσον αφορά το είδος της ταυτότητάς τους, βρήκαν όμως την υποστήριξη που χρειάζονταν, μέσα από ασφαλείς και συμπαθητικούς χώρους στο διαδίκτυο. Ένα από τα άτομα δήλωσε πώς συνέχισε να βλέπει τη σεξουαλικότητά του ως μία φάση, καθώς επέμενε σε αυτό η μητέρα του. Μία μετάβαση στους διαδικτυακούς χώρους, μπορεί να σημαίνει την έναρξη μιας διαδικασίας ανάκτησης είτε από σοβαρές ενέργειες προς το άτομο από την οικογένειά του, είτε από την καταπίεση της ευρύτερης κοινωνίας. Οι συμμετέχοντες βρήκαν στην τεχνολογία έναν τρόπο να αναρρώσουν από τις εμπειρίες αυτές.

Ο Γιώργος Καπουτζίδης που αναφέρθηκε και προηγουμένως, είναι ένας από τους πιο γνωστούς Έλληνες που έχουν κάνει come out. Συγκλόνισε την Ελληνική κοινωνία, όταν στην εκδήλωση «Κοινωνία χωρίς Ρατσισμό, Κοινωνία με Μέλλον», θέλησε να απευθυνθεί στον πρωθυπουργό αλλά και σε ολόκληρη την κοινωνία αναφορικά με τα ζητήματα διακρίσεων σε θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού. Η δήλωση του ξεκίνησε ως εξής:

«Γεννήθηκα στις Σέρρες το 1972 και ήμουν ένα παιδί που ήταν πάρα πολύ χαρούμενο, πολύ δραστήριο και από μικρή ηλικία έπαιζα ευτυχισμένος με τα αυτοκινητάκια μου, με τις κούκλες της αδερφής μου και ποδόσφαιρο. Θεωρούσα ότι όλα αυτά είναι πάρα πολύ ok. Ώσπου σε κάποια φάση, σε πολύ μικρή ηλικία, 8-9, κατάλαβα ότι μάλλον κάτι δεν ήταν τόσο ευχάριστο για κάποιους. Δεν μου εξήγησαν ποτέ τι πειράζει να παίζω με τις κούκλες της αδερφής μου. Παρατήρησα ότι οι άνθρωποι βλέπουν σε μένα κάτι που τους κάνει να με χλευάζουν, να με κοροϊδεύουν.»

Αναφερόμενος στα βιώματα του όσο ήταν παιδί, συνέχισε :

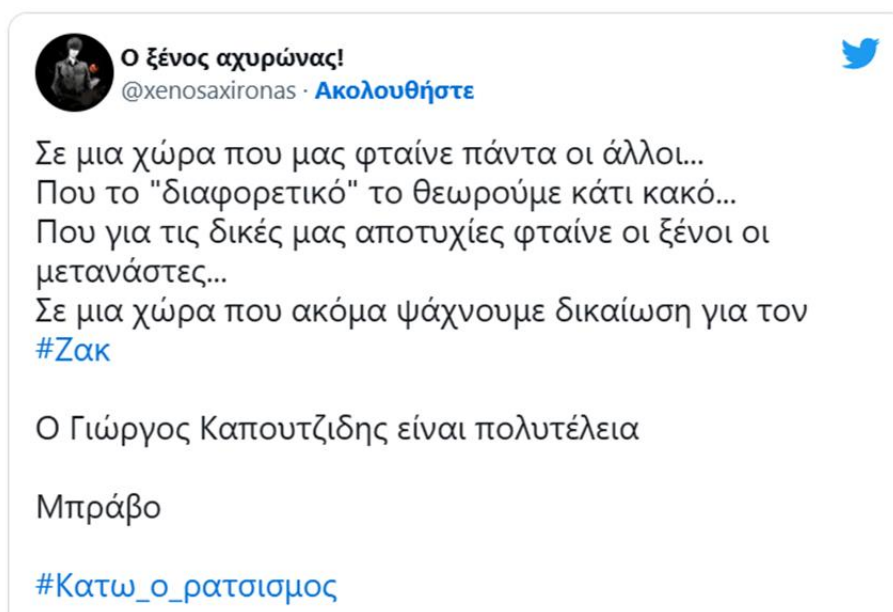
«Δεν μου εξήγησαν ποτέ τι ήταν αυτό κι έτσι κατέληξα μόνος μου, ότι τους ενοχλούσε που ήμουν αυτός που ήμουν. Έτσι μπαίνεις σε μία διαδικασία να μην είσαι ο εαυτός σου. Μπαίνεις σε μια διαδικασία 24ωρης καταπίεσης. Προσπαθείς να κρύβεις τον εαυτό σου, να είσαι κάτι άλλο. Ο καθένας αντιδρά διαφορετικά σε αυτό. Εγώ βρήκα τη λύση στο να απομονωθώ. Πέρασα όλο το Γυμνάσιο και όλο το Λύκειο απομονωμένος σε ένα σπίτι προκειμένου να αποφύγω τον χλευασμό και την κοροϊδία, προκειμένου να μπορώ να είμαι ο εαυτός μου μέσα σε αυτό το μικρό δωμάτιο που ζούσα».

Συνέχισε με την ενήλικη ζωή του και αφού είχε κάνει πλέον come out:

«Δεν θέλω πια να μου απαντήσετε γιατί είναι κακό η φωνή μου να είναι πιο λεπτή, ή γιατί είναι κακό να παίζω με κούκλες. Σας συγχωρώ, καλά τα πήγα κι έτσι. Θέλω, όμως, πραγματικά να κάνω μια ερώτηση στον πρωθυπουργό αυτής της χώρας και δεν

έχει να κάνει με παρατάξεις. Για ποιο λόγο είμαι ο άνθρωπος με τα λιγότερα δικαιώματα σ' αυτή την αίθουσα, στη γειτονιά μου, στην πόλη μου. Αυτό δεν το έχω καταλάβει. Αν μπορεί να μου το απαντήσει έχει καλώς, αν δεν έχει απάντηση, πάει να πει ότι έχει κάνει κάτι λάθος και αυτός και ο προκάτοχός του και οι προκάτοχοι των προκατόχων και η κοινωνία και η πολιτεία. Και αυτό το λάθος οφείλουμε να το αλλάξουμε τώρα, σήμερα» (Στατιμάνης, 2021).

Αντιδράσεις στο Twitter μετά από τη δήλωση αυτή:

 Βίκυ Παλ
@pal_vick · [Ακολουθήστε](#)

Έχουμε πολλά χλμ να διανύσουμε μέχρι το σημείο που θα σεβόμαστε τους γύρω μας όπως ο Γιώργος Καπουτζίδης

Δυστυχώς, λόγω της κομματικής εμπλοκής μέσω της οποίας διαδωθηκε το ερώτημα του θα ταχθούν περισσότεροι εναντίον του ένεκα υπερμετρου φανατισμού και αυτό μας ακόμα πιο πίσω

1:23 π.μ. · 8 Δεκ 2021

 3 [Απάντηση](#) [Κοινοποίηση](#)

[Ανάγνωση 1 απάντησης](#)

 Xristos s*
@xsview · [Ακολουθήστε](#)

Οι άλλοι αντέδρασαν γιατί ο Καπουτζίδης δεν είναι ο πιο άνισος στην γειτονιά του, όπως ανέφερε. Και κάπως έτσι επιβεβαίωσαν δυστυχώς τον Καπουτζίδα...

11:08 μ.μ. · 7 Δεκ 2021

 3 [Απάντηση](#) [Κοινοποίηση](#)

[Διαβάστε περισσότερα στο Twitter](#)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΛΟΑΤΚΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

4.1 Η ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα στο Instagram

Η κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ απολαμβάνει το φιλικό περιβάλλον του Instagram από την ίδρυσή του. Το Instagram χρησιμοποιείται διαφορετικά και μοναδικά συγκριτικά με τα υπόλοιπα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς θεωρείται πλήρως επικεντρωμένο στην αυτό-αναπαράσταση των χρηστών. Το μεγάλο πλεονέκτημα του Instagram είναι επίσης ο αυθορμητισμός και η ευκολία ανάρτησης των δημοσιεύσεων από τους χρήστες. Ήδη από τις αρχές του 2010, πολλοί ΛΟΑΤΚΙ κατανόησαν τη δυνατότητά του ως εργαλείο, κάτι που τους επέτρεψε να μπορέσουν να εκπροσωπήσουν τη δική τους ταυτότητα φύλου, τον εαυτό τους και τον δικό τους σεξουαλικό προσανατολισμό, μέσα από λογαριασμούς, όχι απαραίτητα προσωπικούς. Στο Instagram παρέχεται μεγαλύτερη ελευθερία αναφορικά με την αυτό-εκπροσώπηση, και έτσι αναπόφευκτα με τον προσανατολισμό της σεξουαλικής τους ταυτότητας και την ταυτότητα φύλου, καθώς και την απόδοσή τους στην καθημερινή ζωή.

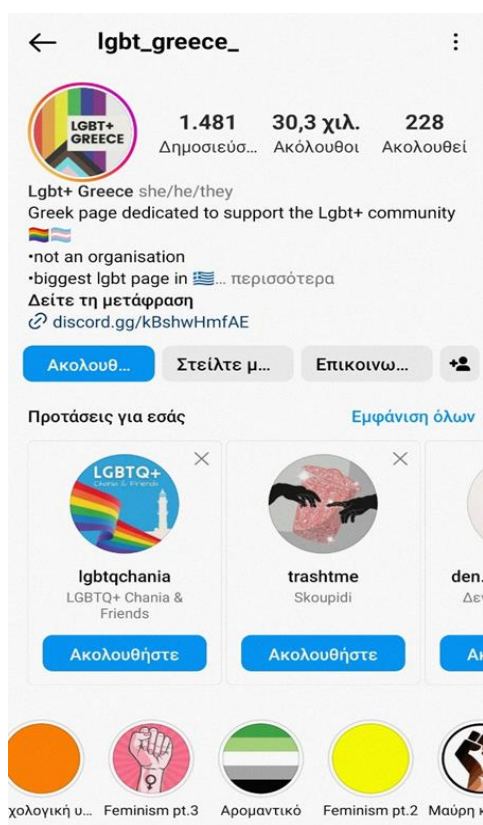
Οι διαφορετικές αποκλίσεις, τις οποίες παρουσιάζει ο πληθυσμός ΛΟΑΤΚΙ, δεν εκπροσωπούνται με τον ίδιο τρόπο. Πολλές φορές, υπάρχει έντονη υπερεκπροσώπηση των ομοφυλόφιλων ανθρώπων, παρά των υπολοίπων, για παράδειγμα των αμφιφυλόφιλων. Τα διαφυλικά άτομα, τα οποία αριθμητικά είναι το μικρότερο συστατικό των ΛΟΑΤΚΙ, βρήκαν στο Instagram έναν "χώρο", στον οποίο μπορούν να εκπροσωπούνται και να εκφράζονται ελεύθερα, κοινοποιώντας φωτογραφίες και βίντεο από την "διπλή" ζωή τους. Για παράδειγμα, σε λογαριασμούς των drag queen ανδρών (ελεύθερη μετάφραση: ντραγκ κούιν), εμφανίζονται εικόνες της αρσενικής-cisgender (ταυτοφιλικής) εκδοχής τους, οι οποίες φέρνουν τον κόσμο ένα βήμα πιο κοντά στην κατανόηση αυτής της διαφορετικότητας. Παρακάτω παρατίθεται σαν παράδειγμα, το προσωπικό ιστολόγιο ενός από τους πιο γνωστούς drag queen ηθοποιούς άνδρες της Ελλάδας, ο οποίος στο δημόσιο προφίλ του, κοινοποιεί φωτογραφίες από την καθημερινότητά του, και σαν Θέμης και σαν "Holly Grace"

Πηγή instagram: @theonlyhollygrace

Ένας λογαριασμός, δύο άτομα. Τίποτα δεν θεωρείται περισσότερο προσανατολισμένο στη θεωρία του φύλου παρά η δυνατότητα να είσαι όποιος θέλεις και όποτε το θέλεις.

Στην Ελλάδα, το επίσημο κανάλι των ΛΟΑΤΚΙ στο Instagram είναι το lgtb_greece. Ο λογαριασμός δημιουργήθηκε για να υποστηρίζει ανοιχτά την ελληνική, και όχι μόνο, ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα, κοινοποιώντας καθημερινά ειδησεογραφικά γεγονότα από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο, που άλλοτε περιλαμβάνουν θετικές εξελίξεις για την εδραίωση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους και άλλοτε συμβάντα που τα καταπατούν και τα υποβιβάζουν, ζητώντας την στήριξη του κόσμου. Ο τελευταίος, με αυτόν τον τρόπο, ενημερώνεται για τις εξελίξεις και συμβάλει στον καθημερινό αγώνα κατά της αδικίας απέναντι στους ΛΟΑΤΚΙ ανθρώπους.

Πηγή: [lgbt_greece](#)

4.2 Σχόλια και αντιδράσεις.

Με μία μικρή έρευνα μέσα στο προφίλ του Instagram της ελληνικής κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ, παρατηρήθηκε ότι υπήρχαν διάφορα είδη σχολίων και θετικά και αρνητικά και από υποστηρικτές και από ομοφοβικούς. Κάποιες από τις αναρτήσεις ήταν προκλητικές, όπως για παράδειγμα όταν αναρτήθηκε η αναπαράσταση της εικόνας της επανάστασης του 1821, όπου η ελληνική σημαία είχε αλλαχθεί με τη σημαία του ουράνιου τόξου, σύμβολο της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας, με αφορμή την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου.

Παρακάτω παρατίθεται η δημοσίευση.

Πηγή: @lgbt_greece

Στην περίπτωση που είχε απομείνει έστω και ένας Έλληνας πολίτης ο οποίος να μην είχε ακούσει ή διαβάσει κάπου, τον όρο ΛΟΑΤΚΙ, πλέον, μετά τις έντονες αντιδράσεις που προκάλεσε η ανάρτηση αυτής της εικόνας, δεν πρέπει να υπάρχει κανείς. Το διάστημα εκείνο συζητήθηκε με πολύ έντονο τρόπο, το αρκτικόλεξο ΛΟΑΤΚΙ. Η μαζική αυτή γνωριμία της πλειονότητας των Ελλήνων με μία σχεδόν άγνωστη κοινότητα συμπολιτών, προέκυψε εξαιτίας της εθνικής επετείου, όταν κάποιος άγνωστος αυτοαποκαλούμενος «LGBT Greece», έκανε την προσθήκη αυτή της σημαίας. Στη συνέχεια, η παραλλαγμένη αυτή εικόνα κοινοποιήθηκε στο Instagram, στον λογαριασμό [lgbt_greece](#).

Ακολούθησε η αναπαραγωγή της ανάρτησης αυτής από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προκαλώντας ακαριαία φρίκη και αποτροπιασμό, ως ένα βαθμό δικαιολογημένα, από όλους όσους ένιωσαν ότι διαπράττεται μία έντονη προσβολή εθνικού κειμηλίου συμβόλου. Η εικόνα αυτή δεν προσβάλλει μόνο πολιτικά, αλλά ιδεολογικά και θρησκευτικά, και έτσι συνιστά hate speech σε μορφή εικόνας. Θεωρήθηκε, ότι ως απώτερος στόχος της εικονικής ιεροσυλίας, ήταν η προώθηση των διεκδικήσεων των ΛΟΑΤΚΙ+ με τον τρόπο εφαρμογής του δόγματος του σοκ, ότι επρόκειτο περί προσχεδιασμένου και στοχευμένου χτυπήματος. Παρόλα αυτά, όμως, δεν έγινε κάποια προσπάθεια να ελεγχθεί αν υπάρχει οργάνωση με την ονομασία «LGBT Greece».

Η αλήθεια είναι όμως ότι δεν υπάρχει. Προηγήθηκαν κάποιες συνελεύσεις κλαδικών ή τοπικών οργανώσεων ΛΟΑΤΚΙ+, με τη συνομοσπονδία τους να αποφασίζει να προχωρήσει στην αλλοίωση του πίνακα έχοντας ως απώτερο στόχο την προσέλκυση του ενδιαφέροντος στα όποια αιτήματά της. Γενικά στην Ελλάδα, δεν υφίσταται ένα

τόσο οργανωμένο κίνημα για τα άτομα της κοινότητας αυτής και κανείς δεν ξέρει πόσοι είναι οι Έλληνες ΛΟΑΤΚΙ, ενώ δεν είναι καν σίγουρο αν το *lgbt_greece* είναι ο επίσημος λογαριασμός τους στο Instagram (Τσακίρογλου, 2021).

Παρακάτω, ακολουθούν κάποιες αναρτήσεις του λογαριασμού αυτού στο Instagram, με παράθεση ορισμένων σχολείων προς σύγκριση.

lgbt_greece_ Σχόλια

Police arrest over 200 people during a peaceful Pride march in Istanbul

Αρέσει σε 2.382
Δείτε και τα 102 σχόλια
28 Ιουνίου 2022

25 εβδ.
W police for that
Απάντηση Δείτε τη μετάφραση 10

31 εβδ.
Αυτοί που θα αφήσουν ομοφοβικά σχόλια θα είναι οι ίδιοι που θα πουν «δεν χρειάζεται το pride, ότι θέλει κάνει ο καθενας»
Απάντηση 16

13 εβδ.
W police
Απάντηση 6

Δείτε 3 απαντήσεις

31 εβδ.
Απορώ γιατί το ελλαδισταν μισεί την Τουρκία του ερντογαν.... Έχουμε τόσα κοινά...
Απάντηση 19

Δείτε 2 απαντήσεις

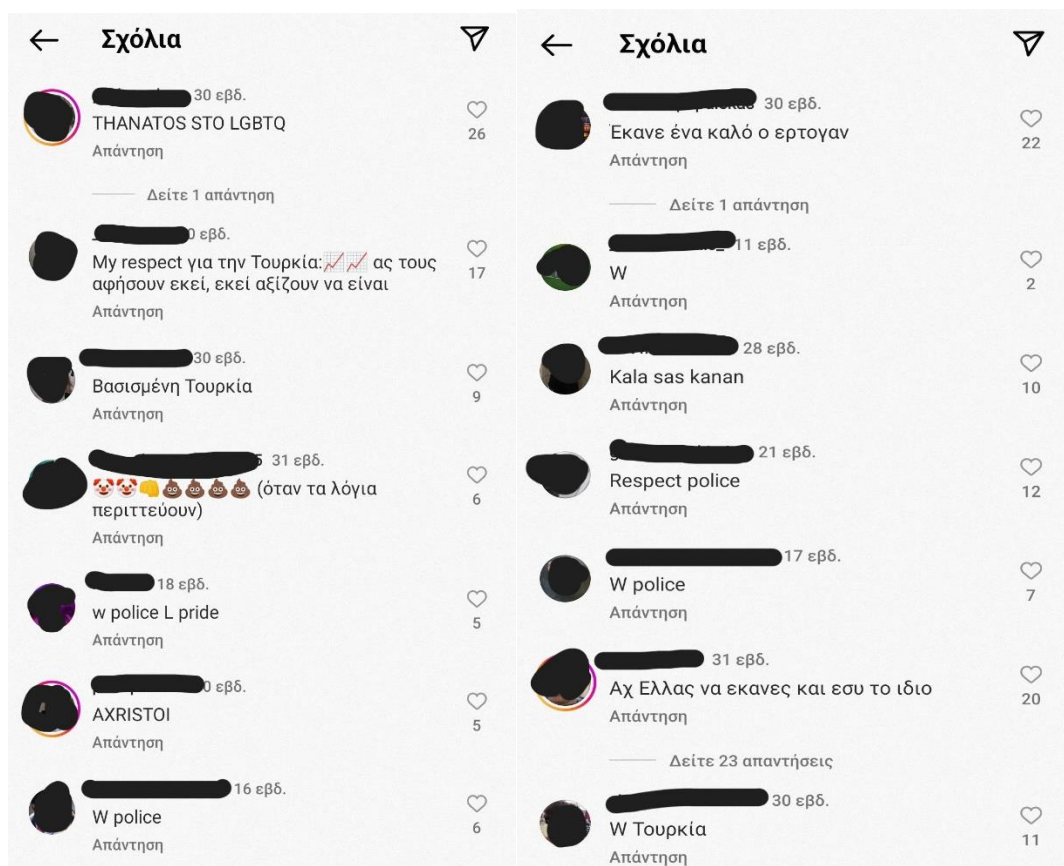
16 εβδ.
Respect τουρκική αστυνομία 🇹🇷
Απάντηση 8

24 εβδ.
Συμπαρασταση στα αδερφια μας τους ταλιμπαν.
Απάντηση 3

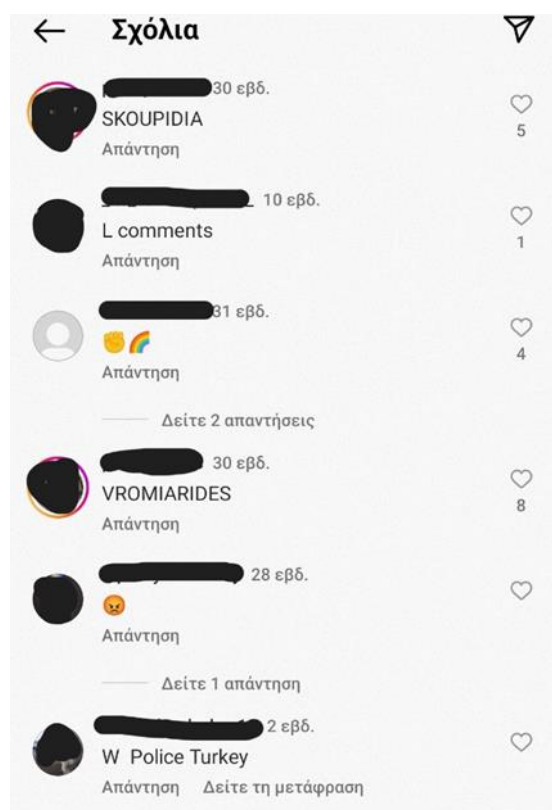
Πηγή: @lgbt_greece

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

Πηγή: @lgbt_greece

Πηγή: @lgbt_greece

The image shows a screenshot of a social media post and its comments. The post is from the account 'lgbt_greece_' and is dated 17 Ιουνίου 2022. The post content is a blue square with white text that reads: 'Ανέβασε κανένα ομοφοβικό σκουπίδι καμία photoshopped φωτο προηγούμενης δεκαετίας για να βρει αφορμή να κράξει το pride ή όχι ακόμα;;'. Below the post, it shows 3,392 likes and 151 comments. The comments section is open, showing several replies from users. The first comment is from 'lgbt_greece_' (32 εβδομάδες) and says 'Περιμένουμε...'. The second comment is from a user (32 εβδομάδες) with 26 likes, asking about a man at a pride event who said 'EN ONOMATI KYRIOY EISTE OLOI PAPANOMOI' and others were shouting slogans. The third comment is from 'lgbt_greece_' (32 εβδομάδες) with 38 likes, asking to wait a bit longer. The fourth comment is from a user (32 εβδομάδες) with 13 likes, asking if it's possible to express oneself as one wishes. The fifth comment is from 'lgbt_greece_' (32 εβδομάδες) with 25 likes, stating they are a member of the community and asking why they are being provoked.

← Δημοσιεύσεις

17 Ιουνίου 2022 · Δείτε τη μεταφρασμένη

lgbt_greece_

Ανέβασε κανένα ομοφοβικό σκουπίδι καμία photoshopped φωτο προηγούμενης δεκαετίας για να βρει αφορμή να κράξει το pride ή όχι ακόμα;;

Αρέσει σε 3.392
lgbt_greece_ Περιμένουμε ...
Δείτε και τα 151 σχόλια
18 Ιουνίου 2022

← Σχόλια

lgbt_greece_ 32 εβδ.
Περιμένουμε ...

32 εβδ.
Λοιπόν στο pride υπήρχε ένας κύριος που είχε μια ταμπέλα που έλεγε «EN ONOMATI KYRIOY EISTE OLOI PAPANOMOI» και όλοι οι άλλοι πήγαν αν με της σημαίες και πόζαραν μπροστά του και κάποιοι του κόλλησαν και γκέι αυτοκόλλητα
Απάντηση
Δείτε 30 απαντήσεις

32 εβδ.
Περίμενε λίγο ακόμα , θα μας βγάλουν σε λίγο ότι καλούμε και δαιμονες
Απάντηση
Δείτε 1 απάντηση

32 εβδ.
Εσείς δεν είστε που λέτε ότι ο καθένας μπορεί να εκφράζεται όπως θέλει; Ή μήπως αυτό ισχύει μόνο για τα άτομα που σας υποστηρίζουν;
Απάντηση
Δείτε 2 απαντήσεις

32 εβδ.
Είμαι μέλος της Κοινότητας και απλά δεν ξέρω μου βγάζει λίγο ότι προκαλεί αυτό το post... Αν δεν κάνουν κάτι δηλαδή κινδυνεύουμε? Κι αν κάνουν απαξιώνεται

Πηγή: @lgbt_greece

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

Πηγή: @lgbt_greece

Πηγή: @lgbt_greece

Πηγή: @lgbt_greece

Παρατηρούμε ότι τα αρνητικά και ακραία σχόλια δεν υπάρχουν μόνο εκεί που κάποιος κάνει λάθος. Το μίσος και η ομοφοβία στην Ελλάδα δεν έχει εξαλειφθεί πλήρως. Το “ξένο” και το “διαφορετικό” είναι δύσκολο να γίνει αποδεκτό, γι’ αυτό πρέπει να καλλιεργηθεί περισσότερο η ανεκτικότητα και η ψυχική ποιότητα των ανθρώπων. Η εξέλιξη των μέσων και της χρήσης τους, έχει βοηθήσει σε μεγάλο βαθμό να “ανοίξουν” οι πόρτες για το διαφορετικό και οι χρήστες να γίνουν υποστηρικτές του κινήματος. Στην άλλη πλευρά του νομίσματος όμως, είναι και αυτοί που θα εκφράσουν το ακραίο μίσος τους μέσα από αυτές τις πλατφόρμες. Γι’ αυτό ο αγώνας του ΛΟΑΤΚΙ κινήματος, και όχι μόνο, είναι συνεχής και αδιάκοπος.

4.3 Αντιμετώπιση των αντιδράσεων αυτών από υποστηρικτές.

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά πέρα από τα αρνητικά σχόλια, τα οποία με πολύ μεγάλη ευκολία εξαπολύουν οι άνθρωποι. Υποστηρικτές της κοινότητας, οι οποίοι είτε μέσα από δημοσιεύσεις τους στον επίσημο λογαριασμό της κοινότητας, είτε μέσα από ενεργό ακτιβισμό, καθώς επίσης και γνωστοί Έλληνες Influencers και άτομα σε θέση ισχύος, τοποθετούνται υπέρ της κατοχύρωσης των δικαιωμάτων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας.

Παρακάτω επιλέχθηκαν κάποιες αναρτήσεις που έχουν γίνει σε δημόσια προφίλ στο Instagram, από ανθρώπους που επιλέγουν να υποστηρίξουν ανοιχτά αυτή τη “διαφορετική” σεξουαλικότητα και να σταθούν δίπλα στους ανθρώπους που έχουν βιώσει την απόρριψη και έχουν υπάρξει θύματα λεκτικής ή σωματικής βίας, λόγω της σεξουαλικότητάς τους.

Πηγή: @kapoutzidakiaa και @serfotis

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

The image shows a screenshot of a social media post from the account @lgbt_greece_. The post is titled "Δημοσιεύσεις" (Publications) and is dated 14 Ιουνίου 2022. It features a quote by Fotis Serghopoulos, a well-known Greek journalist and LGBTQ+ activist. The quote is in Greek and discusses the rights of the LGBTQ+ community. The post has 1,903 likes and 1 comment. The quote is: "Φώτης Σεργουλόπουλος: «Όταν με ρώτησε ο γιος μου πώς τον κάναμε του απάντησα "με αγάπη μωρό μου"»". The post also includes a photo of Fotis Serghopoulos and a video player showing him speaking. The video player has a title "ΚΟΙΝΩΝΙΑ" and a subtitle "Φώτης Σεργουλόπουλος: «Όταν με ρώτησε ο γιος μου πώς τον κάναμε του απάντησα "με αγάπη μωρό μου"»". The video player also shows the number of likes and comments, and the name of the user who liked it.

← Δημοσιεύσεις
ΔΕΙΤΕ ΚΑΙ ΤΑ 28 ΣΧΟΛΙΑ
14 Ιουνίου 2022

lgbt_greece_

Sotiropoulos
@Sotiropoulos 1/3

Τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων είναι ανθρώπινα δικαιώματα. Όσο κι αν αυτή η φράση ακούγεται ως ταυτολογία ή αυτονόητη, άλλο τόσο συνοψίζει το αντικείμενο του θέματος: όλος ο αγώνας έχει επίκεντρο την εγκατάσταση στις συνειδήσεις ότι αφορούν ιδιότητες ανθρώπινης κατάστασης.

Αρέσει σε 1.903
Δείτε το 1 σχόλιο
13 Ιουνίου 2022

lgbt_greece_

Posts
lgbt_greece_

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Φώτης Σεργουλόπουλος:
«Όταν με ρώτησε ο γιος μου πώς τον κάναμε του απάντησα "με αγάπη μωρό μου"»

Liked by others

lgbt_greece_ Μεταξύ άλλων, ο Φώτης Σεργουλόπουλος μίλησε στη Στέγη Ωνάση, την Πέμπτη 13 Οκτωβρίου σε ανοιχτή συζήτηση για την αποδοχή και την αγάπη ενάντια στο στίγμα και τη προκατάληψη, για την απόφαση του να δημιουργήσει οικογένεια με τον σύντροφο του και την στήριξη που έλαβε σε αυτή του την σκέψη.

Πηγή: @lgbt_greece_

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την εργασία αυτή οδηγηθήκαμε σε μια πληθώρα συμπερασμάτων, τα οποία αντλήθηκαν από την έρευνα, η οποία διεξάχθηκε στην υπάρχουσα ακαδημαϊκή βιβλιογραφία. Αρχικά, ένας στόχος της εργασίας ήταν να γίνουν κατανοητές και προσιτές οι έννοιες οι οποίες σχετίζονται με το έμφυλο στοιχείο στην επικοινωνία, έτσι ώστε να μπορέσει να δώσει κατά το δυνατόν επιθυμητούς και ικανοποιητικούς ορισμούς, δείχνοντας ταυτόχρονα την πραγματικότητα που βιώνουν τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ. Η κοινή γνώμη επίσης, αποτελεί το αντίκρισμα μιας ορισμένης πολιτικής, γνώμων και ιδεών, σχηματίζοντας ένα ορισμένο πλέγμα προτύπων. Θεωρείται, λοιπόν, απαραίτητη η δημιουργία μιας σύνθεσης σε ένα όλο, το οποίο χαρακτηρίζεται μέσα από αυτά από τα οποία ακούγονται από τον κόσμο και από ότι εικάζει ο καθένας.

Συνεχίζοντας, μέσα από την μελέτη αυτή, διακρίνεται ξεκάθαρα η ύπαρξη της ανθρώπινη διαφορετικότητα στην σεξουαλική ταυτότητα. Οι ιδιότητες του φύλου ασχολούνται μόνο με τη σωματική δομή του ανθρώπου. Σύμφωνα με την ταξινόμηση αυτή, το φύλο απονέμεται στον άνθρωπο με το πιστοποιητικό γέννησής του. Από την άλλη, η ταυτότητα του φύλου δεν έχει να κάνει με το φύλο το οποίο δόθηκε στον άνθρωπο την ώρα της γέννησής του και δεν χρειάζεται να συμπίπτει με αυτό. Ένας άνθρωπος μπορεί να γεννήθηκε με τα “αντρικά γενετικά” όργανα, αλλά να νιώθει πιο κοντά στην γυναικεία φύση και έκφραση του σώματός του.

Επιπρόσθετα, στην εργασία αυτή χαρτογραφήθηκαν διάφορες πολιτικές διατυπώσεις, που συνδέουν την Ευρώπη και τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ στη σημερινή εποχή. Τονίστηκαν οι τρόποι με τους οποίους τα ευρωπαϊκά κράτη και οι θεσμοί υποστήριξαν σταδιακά κάποιους ακτιβιστικούς στόχους, ενσωματώνοντας τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ στην έκδοση της Ευρώπης, η οποία νοείται ολοκληρωμένη θεσμική οντότητα. Για τους λόγους αυτούς ακτιβιστές και μελετητές μιλούν για ένα ουράνιο τόξο στην Ευρώπη. Δημιουργούνται όμως και διαφορετικές μορφές αποκλεισμού. Ενώ αρκετοί φορείς διατυπώνουν μια ιδέα για το πώς η Ευρώπη συνδέεται με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ, ανταγωνίζονται επίσης έτσι ώστε να μπορέσουν να καθορίσουν το περιεχόμενο και τη φύση της ένωσης αυτής. Ως ιδέα η Ευρώπη είναι πολύπλευρη σε σχέση με την πολιτική ΛΟΑΤΚΙ, ανάλογα με την οπτική γωνία. Είναι συνεπώς σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι οι πολιτικές ΛΟΑΤΚΙ παραμένουν αμφιλεγόμενες στην περιοχή της Ευρώπης, ενώ το μέλλον των δικαιωμάτων αυτών παραμένει ανοιχτό για συζήτηση.

Άλλο ένα συμπέρασμα της μελέτης αυτής είναι, πως η ψηφιακή επικοινωνίας της κοινότητας των ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να μεταβιβάσει τα αιτήματα και τους αγώνες για τα δικαιώματά τους, σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Ένα από τα μεγαλύτερα μέσα εκπροσώπησης είναι τα κοινωνικά δίκτυα, όπου μελετήθηκε ειδικά η περίπτωση του Instagram, και του επίσημου ελληνικού καναλιού της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ. Μέσα από την μελέτη αναρτήσεων και σχόλιων διαφόρων χρηστών, παρατηρήθηκε ότι υπάρχει ακόμη μία πολύ έντονη ρητορική μίσους και βίας απέναντι στα άτομα ΛΟΑΤΚΙ. Εκτός όμως από τα αρνητικά σχόλια, υπάρχουν και πάρα πολλοί υποστηρικτές της κοινότητας αυτής, οι οποίοι είτε ανώνυμα είτε επώνυμα, προσπαθούν να συνεισφέρουν στο να αναγνωριστούν τα δικαιώματά της.

Στην Ελλάδα δεν έχουν γίνει ακόμη πολλά πράγματα αναφορικά με τα δικαιώματα της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ. Αντιμετωπίζουν ακόμη εκφοβισμό, βία και μίσος, ενώ ο πολυπόθητος πολιτικός γάμος και η υιοθέτηση ενός παιδιού, δεν καλύπτεται από το σύμφωνο συμβίωσης το οποίο έχει ψηφιστεί. Όμως, μέσα από κάποια φεστιβάλ ή την παρέλαση Pride, καθώς επίσης και από διάφορα blogs, κανάλια στο YouTube, προσωπικά ή δημόσια ιστολόγια στο Instagram και πολλές άλλες εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης, δείχνουν ότι είναι εδώ, ότι είναι αυτοί, και ότι θα έπρεπε να είναι αποδεκτοί από όλο τον κόσμο έχοντας ίσα δικαιώματα. Μπορεί μεν να βρισκόμαστε σε μια εξελισσόμενη και εξελιγμένη κοινωνία, ο κόσμος όμως δεν είναι έτοιμος ακόμη να δεχτεί ότι έχει κάνει λάθη στο παρελθόν, και να τα διορθώσει στο μέλλον. Σε αρκετά θέματα βρίσκεται ακόμη στο σκοτάδι, μη επιθυμώντας να βγει από αυτό. Η επιρροή όμως των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και η χρήση τους από την κοινότητα για την υποστήριξη των αγώνων τους και την υπενθύμιση των δικαιωμάτων τους, είναι μία λευκή σελίδα στην ιστορία της εξέλιξης της κοινότητας των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Σταματίνης Νίκος. (2021). Ο Γιώργος Καπουτζίδης αναρωτιέται γιατί έχει τα λιγότερα δικαιώματα στην πόλη του. Oneman. Αντλήθηκε από : [Ο Γιώργος Καπουτζίδης αναρωτιέται γιατί έχει τα λιγότερα δικαιώματα στην πόλη του \(oneman.gr\)](https://oneman.gr)

Τσακίρογλου Βασίλης. (2021). *Γιατί οι ΛΟΑΤΚΙ+ αλλάζουν τη σημαία*. Το Πρώτο Θέμα. Αντλήθηκε από : [Γιατί οι ΛΟΑΤΚΙ+ αλλάζουν τη σημαία \(protothema.gr\)](https://protothema.gr)

Τσίντζα Γεωργία. (2021). *Γιώργος Καπουτζίδης: Η απάντησή του στο παραλήρημα της Αφροδίτης Λατινοπούλου*. TLife. Αντλήθηκε από : [Γιώργος Καπουτζίδης: Η απάντησή του στο παραλήρημα της Αφροδίτης Λατινοπούλου \(tlife.gr\)](https://tlife.gr)

TLife. (2021). Γιώργος Καπουτζίδης: “Δεν μάθατε το 2020 ότι είμαι gay – Το ξέρατε, δεν κρύφτηκα”. TLife. Αντλήθηκε από : [Γιώργος Καπουτζίδης: "Δεν μάθατε το 2020 ότι είμαι gay - Το ξέρατε, δεν κρύφτηκα" \(video\) \(tlife.gr\)](https://tlife.gr)

Ξενογλώσση

A'yun, Kurroti, Suyono, Sri Poedjiastoeti, and Saidna Zulfiqar Bin-Tahir. "Reduction of cognitive conflict and learning style impact towards student-teacher's misconception load." In AIP Conference Proceedings, vol. 1868, no. 1, p. 030004. AIP Publishing, 2017.

Ananda, A. S., Hernández-García, Á., & Lamberti, L. (2016). *N-REL: A comprehensive framework of social media marketing strategic actions for marketing organizations*. Journal of Innovation & Knowledge, 1, 1–11. doi: 10.1016/j.jik.2016.01.003.

Andsager, Julie. (2014). *Research directions in social media and body image*. Sex Role, (71) 407–413. doi: 10.1007/s11199-014-0430-4.

Anggraini, Laily. *Hubungan Antara Kepribadian Otoritarian Dengan Sikap Nilai dan Perilaku Diskriminasi Terhadap Homoseksual*. Jurnal Ilmiah Mahasiswa Universitas Surabaya Vol.2 No.1, 2013.

Armstrong EA. (2002). *Forging Gay Identities: Organizing Sexuality in San Francisco, 1950–1994*. Chicago: Univ. Chicago Press

Ayoub, Phillip M., and David Paternotte, eds. *LGBT Activism and the Making of Europe: A Rainbow Europe?* Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan, 2014b

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

Balzer, Carsten, and Jan Simon Hutta. “ In LGBT Activism and the Making of Europe: A Rainbow Europe?, edited by Phillip. M. Ayoub and David Paternotte, 171–92. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan, 2014

Balsam, K. F., Molina, Y., Beadnell, B., Simoni, J., & Walters, K. (2011). *Measuring multiple minority stress: the LGBT People of Color Microaggressions Scale*. *Cultural diversity & ethnic minority psychology*, 17(2), 163–174.
<https://doi.org/10.1037/a0023244>

Bao, T., & Chang, T. S. (2014). *Finding disseminators via electronic word of mouth message for effective marketing communications*. *Decision Support System*.

Bechdel Alison, *Fun Home: A Family Tragicomic*, Houghton Mifflin, 2006

Beger, Nico J. *Tensions in the Struggle for Sexual Minority Rights in Europe: Que(e)rying Political Practices*, reprint ed. Manchester, UK: Manchester University Press, 2004

Berlant L, Freeman E. (1993). *Queer nationality*. In *Fear of a Queer Planet*, ed. M Warner, pp. 193–229. Minneapolis: Univ. Minn. Press

Berube A, Escoffier J. (1991). *Queer/nation*. *Out/Look: Natl. Lesbian Gay Q.* 11:12–23

Billings, A., Moscovitz, L., Rae, C., & Brown-Devlin, N. (2015). *Traditional and social media frames surrounding the NBA's Jason Collins*. *Journalism & Mass Communication Quarterly*. doi: 10.1177/1077699014560516.

Blackwell Courtney, Jeremy Birnholtz, and Charles Abbott. (2015). *Seeing and being seen: Co-situation and impression formation using Grindr, a location-aware gay dating app*. *New media & society* 17, 7 (2015), 1117–1136

Blanco-Ruiz, M., & Sainz-de-Baranda, C. (2018). *Channels produced by LGBT+ YouTubers: gender discourse analysis*. *Observatorio (OBS*)*, 12(SPE1), 97–121

Boeree, George. *Personality Theories Melacak Kepribadian*. Sleman: Primashopie, 2008.

Bornstein Kate. *Gender Outlaws: On Men, Women, and the Rest of Us*, Routledge, 1994

Bronski Michael. *A Queer History of the United States*, Beacon Press, 2011

Brook, Kelly. *Education Of Sexuality For Teenager*. North Carolina: Charm Press, 2001

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

Carbado Devon and Dwight McBride, eds. *Black Like Us: A Century of Lesbian, Gay and Bisexual African-American Fiction*, Cleis Press, 2002

Carter David, *Stonewall: The Riots That Sparked the Gay Revolution*, Macmillan, 2004

Cenziper Debbie and Jim Obergefell, *Love Wins: The Lovers and Lawyers Who Fought the Landmark Case for Marriage Equality*, Harper Collins Publishers, 2016

Chan, R. C. H. (2021). *Effects of online heterosexist experiences on physical and mental health in sexual minorities: An examination of the cognitive and affective mechanisms*. *Journal of Interpersonal Violence*. <https://doi.org/10.1177/08862605211021962>

Chen, Y., & Ding, R. (2020). *What are you looking for? Understanding the uses and gratifications of blued in mainland China*. In S. S. Lam (Ed.), *New media spectacles and multimodal creativity in a globalised Asia: Art, design and activism in the digital humanities landscape* (pp. 227–249). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-7341-5_12.

Chong, E. S. K., Zhang, Y., Mak, W. W. S., & Pang, I. H. Y. (2015). *Social media as social capital of LGB individuals in Hong Kong: Its relations with group membership, stigma, and mental well-being*. *American Journal of Community Psychology*, 55(1), 228–238. <https://doi.org/10.1007/s10464-014-9699-2>

D' Emilio J. (2002). *The World Turned: Essays on Gay History, Politics, and Culture*. Durham, NC: Duke Univ. Press

Dittrich, Boris. "Finland to Allow Same-Sex Marriage: Other Council of Europe Countries Should Back LGBT Rights." *Human Rights Watch*, February 21, 2017. <https://www.hrw.org/news/2017/02/21/finland-allow-same-sex-marriage>.

Duffy, B. E., & Hund, E. (2015). *Having it all on social media: Entrepreneurial femininity and self-branding among fashion bloggers*. *Social Media + Society*. <https://doi.org/10.1177/2056305115604337>

Epstein S. (1987). *Gay politics, ethnic identity: the limits of social constructionism*. *Soc. Rev.* 15:9–5

Epstein S. (1996). *Impure Science: AIDS, Activism, and the Politics of Knowledge*. Berkeley: Univ. Calif. Press

European Parliament. "Equality for Gays and Lesbians in the European Institutions." 1994. Accessed March 1, 2017. http://www.europarl.europa.eu/hearings/19951018/igc/doc13_en.htm

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

Faderman Lillian, *The Gay Revolution: The Story of the Struggle*, Simon & Schuster, 2015; and *To Believe in Women: What Lesbians Have Done for America – A History*, Houghton Mifflin, 1999

Farooq, A., Joyia, G., Uzair, M., & Akram, U. (2018). Detection of influential nodes using social networks analysis based on network metrics. 1-6. doi: 10.1109/ICOMET.2018.8346372

Feinberg Leslie. (1996). *Transgender Warriors*, Beacon Press

Fetner T. (2008). *How the Religious Right Shaped Lesbian and Gay Activism*. Minneapolis: Univ. Minn. Press

Foucault M. (1978). *The History of Sexuality*. New York: Vintage Books

Fransisca, Maya. *Gambaran Psychological Well Being Pada Pria Gay Dewasa Muda Yang Telah Coming Out*. Jakarta: Skripsi. Fpsi UI, 2009

Freud, Sigmund. *Teori SEKS*. Yogyakarta: Penerbit Jendela, 2003

Galupo, M. P., Bauerband, L. A., Gonzalez, K. A., Hagen, D. B., Hether, S. D., & Krum, T. E. (2014). *Transgender friendship experiences: Benefits and barriers of friendships across gender identity and sexual orientation*. *Feminism & Psychology*, 24(2), 193–215. <https://doi.org/10.1177/0959353514526218>

Gamson J. (1989). *Silence, death, and the invisible enemy: AIDS activism and social movement “newness.”* *Soc. Probl.* 36:351–67

Gamson J. (1995). *Must identity movements self-destruct? A queer dilemma*. *Soc. Probl.* 42:390–407

Ghaziani A. (2008). *The Dividends of Dissent: How Conflict and Culture Work in Lesbian and Gay Marches on Washington*. Chicago: Univ. Chicago Press

GLADD & Harris Poll. (2017). *Accelerating acceptance 2017* [Survey report]. Retrieved from https://www.glaad.org/files/aa/2017_GLAAD_Accelerating_Acceptance.pdf

Goedel, W. C., & Duncan, D. T. (2015). *Geosocial-networking app usage patterns of gay, bisexual, and other men who have sex with men: Survey among users of Grindr, a mobile dating app*. *JMIR Public Health and Surveillance*, 1(1), e4. <https://doi.org/10.2196/publichealth.4353>

Gould DB. (2009). *Moving Politics: Emotion and ACT UP’s Fight against AIDS*. Chicago: Univ. Chicago Press

Green AI. (2002). *Gay but not queer: toward a post-queer study of sexuality*. *Theory Soc.* 31:521–45

Gudelunas, D. (2012). *There's an app for that: The uses and gratifications of online social networks for gay men*. *Sexuality & Culture*, 16 doi: 10.1007/s12119-012-9127-4.

Halberstam J. (1998). *Female Masculinity*. Durham, NC: Duke Univ. Press

Hamila, Ahmed. “*Les persécutions liées à l’orientation sexuelle: un ‘nouveau’ motif pour octroyer le statut de réfugié en Belgique?*” *Politique et Sociétés* (forthcoming).

Harol I. Kaplan; Benjamin J. Sadock; Jack A. Grebb. (1997). *Sinopsis Psikiatri Ilmu Pengetahuan Perilaku Psikiatri Klinis Edisi Ketujuh*. Jakarta: Binarupa Aksara.

Harper, G. W., Serrano, P. A., Bruce, D., & Bauermeister, J. A. (2016). *The Internet’s multiple roles in facilitating the sexual orientation identity development of gay and bisexual male adolescents*. *American Journal of Men’s Health*, 10(5), 359–376. <https://doi.org/10.1177/1557988314566227>

Higa, D., Hoppe, M. J., Lindhorst, T., Mincer, S., Beadnell, B., Morrison, D. M., Wells, E. A., Todd, A., & Mountz, S. (2014). *Negative and positive factors associated with the wellbeing of lesbian, gay, bisexual, transgender, queer, and questioning (LGBTQ) youth*. *Youth & Society*, 46(5), 663–687. <https://doi.org/10.1177/0044118X12449630>

Husaini, Adian. (2015). *LGBT di Indonesia: Per Kembangan dan Solusinya*. Jakarta: Insists.

Jacobs Sue-Ellen. (1997). *Two-Spirit People: Native American Gender Identity, Sexuality and Spirituality*, University of Illinois.

Johnson David. (2008). *The Lavender Scare: The Cold War Persecution of Gays and Lesbians in the Federal Government*. University of Chicago Press Books.

Johnson EP, Henderson MG, eds. (2005). *Black Queer Studies*. Durham, NC: Duke Univ. Press

Kallur, M. (2018). *Queer love in social media marketing: A case study of same-sex couple representations in watch brand Daniel Wellington’s social media channels*.

Kamanto Sunarto, Pengantar Sosiologi Edisi Revisi, (Jakarta: Lembaga Fakultas Ekonomi Universitas Indonesia, 2004), hlm. 187

Kaplan, A. M., & Haenlein, M. (2010). *Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media*. *Business Horizons*, 53(1), 59–68. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2009.09.003>

Kartono, Kartini. *Psikologi Abnormal dan Abnormalitas Seksual*. Bandung: CV Mandar Maju, 2009.

Katz, E., Blumler, J. G., & Gurevitch, M. (1973). *Uses and gratifications research*. *Public Opinion Quarterly*, 37(4), 509–523. <https://doi.org/10.1086/268109>

Kollman, Kelly. *The Same-Sex Unions Revolution in Western Democracies: International Norms and Domestic Policy Change*. Manchester, UK: Manchester University Press, 2013.

Kuitunen, M. O. (2019). *Building a successful personal brand on YouTube (Unpublished bachelor thesis)*. University of Applied Sciences, Finland.

Lloyd, A. (2014). *Social media, help or hindrance: What role does social media play in young people's mental health?* *Psychiatria Danubina*. 26(1), 340–346.

Malmedie, Lydia. “*Contested Issue and Incremental Change: The Example of LGBT in EU Foreign Policy*.” *Zeitschrift für Public Policy, Recht und Management* 9 (2016): 35-50.

Meyer, I. H. (2003). *Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence*. *Psychological Bulletin*, 129, 674–697. <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.129.5.674>

Moraga Cherrie and Gloria Anzaldua (1981). *This Bridge Called My Back: Writings by Radical Women of Colour*, Persephone Press.

Mos, Martijn. “*Of Gay Rights and Christmas Ornaments: The Political History of Sexual Orientation Non-Discrimination in the Treaty of Amsterdam*.” *JCMS: Journal of Common Market Studies* 52, no. 3 (2014): 632–49

Paceley, M. S., Goffnett, J., Sanders, L., & Gadd-Nelson, J. (2022). *Sometimes you get married on Facebook”: The use of social media among nonmetropolitan sexual and gender minority youth*. *Journal of Homosexuality*, 69(1), 41–60. <https://doi.org/10.1080/00918369.2020.1813508>

Palmgreen, P. C., Wenner, L. A., & Rosengren, K. E. (1985). *Uses and gratifications research: The past 10 years*. In K. E. Rosengren, L. A. Wenner, & P. C. Palmgreen (Eds.), *Uses and gratifications research: Current perspectives* (pp. 11–37). Sage.

Paternotte, David. "The NGOization of LGBT Activism: ILGA-Europe and the Treaty of Amsterdam." *Social Movement Studies* 15, no. 4 (2016): 388–402.

Patten, S., Doria, N., Joy, P., Sinno, J., Spencer, R., Leblanc, M. A., & Numer, M. (2020). *Sexualized drug use in virtual space: A scoping review of how gay, bisexual and other men who have sex with men interact online*. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 29(1), 106–126. <https://doi.org/10.3138/cjhs.2019-0052>

Ritzer, George dan Goodman, Douglas J, *Teori Sosiologi Modern*, edisi ke Enam, (Jakarta: Kencana, 2010), hlm. 153

Roth, A.L. (1995). 'Men wearing masks': *Issues of description in the analysis of ritual*. *Sociological Theory*, 13(3), 301–327.

Roth B. (2016). *The Life and Death of ACT UP/LA: Anti-AIDS Activism in Los Angeles from the 1980s to the 2000s*. New York: Cambridge Univ. Press. In press

Rubin GS. (1993). *Thinking sex: notes for a radical theory of the politics of sexuality*. In *The Lesbian and Gay Studies Reader*, ed. H Abelove, A Barale, DM Halperin, pp. 3–44. New York: Routledge

Ruggiero, T. E. (2000). Uses and gratifications theory in the 21st century. *Mass Communication & Society*, 3(1), 3–37. https://doi.org/10.1207/S15327825MCS0301_02

Rupp LJ, Taylor V, Shapiro EL. 2010. *Drag queens and drag kings: the difference gender makes*. *Sexualities* 13:275–94

Scholinski Daphne. (1998). *The Last Time I Wore a Dress*, Riverhead Books.

Sherrell Devon. (2019). "A Fresh Look": Title VII's New Promise for LGBT Discrimination Post-Hively.

Shilts Randy, *And the Band Played On: Politics, People, and the AIDS Epidemic*, St. Martin's Press, 1987

Seidman S, ed. (1996). *Queer Theory/Sociology*. Cambridge, MA: Blackwell

Sejal Singh & Laura E. Durso, *Widespread Discrimination Continues to Shape LGBT People's Lives in Subtle and Significant Ways*, CTR. FOR AM. PROGRESS <https://www.americanprogress.org/issues/lgbt/news/2017/05/02/429529/widespread-discrimination-continues-shape-lgbtpeoples-lives-subtle-significant-ways/>.

Short Donn, *Don't Be So Gay! Queers, Bullying, and Making Schools Safe*, UBC Press, 2013

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Καλοφώνου Ευαγγελία Νεφέλη

Stone AL. (2009). Like sexual orientation? Like gender? Transgender inclusion in non-discrimination ordinances. In *Queer Mobilizations: LGBT Activists Confront the Law*, ed. S Barclay, M Bernstein, A-M Marshall, pp. 142–57. New York: NYU Press

Thoreson Ryan, *Transnational LGBT Activism*, University of Minnesota Press, 2014

Swiebel, Joke. “*Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Human Rights: The Search for an International Strategy.*” *Contemporary Politics* 15, no. 1 (2009): 19–35

Tropiano, S. (2014). *A safe and supportive environment: LGBTQ youth and social media*. doi: 10.1057/9781137383556_4.

Vaid Urvashi, *Virtual Equality*, Anchor Books, 1995

Valentine D. (2007). *Imagining Transgender: An Ethnography of a Category*. Durham, NC: Duke Univ. Press

Valocchi S. (2005). *Not yet queer enough: the lessons of queer theory for the sociology of gender and sexuality*. *Gender Soc.* 19:750–70

Walker B. (1997). *Social movements as nationalisms or, on the very idea of a queer nation*. *Can. J. Philos.* 26:505–47

Wahlström, M. (2016). *Why do people demonstrate on May Day?* In Peterson, A., and Reiter, H. (Eds). *The ritual of May Day in Western Europe: Past, present and future* (pp. 217–244). London: Routledge

Ward J. (2008). *Respectably Queer: Diversity Culture in LGBT Activist Organizations*. Nashville, TN: Vanderbilt Univ. Press

Ward J. (2015). *Not Gay: Sex between Straight White Men*. New York: NYU Press

Warner M. (1999). *The Trouble with Normal: Sex, Politics, and the Ethnics of Queer Life*. New York: Free Press

Williams Ritch C Savin. (2009). *The new gay teenager*. Harvard University Press

Γλωσσάρι όρων

Blogs= ιστολόγιο

Cisgender= ταυτοφιλικός

Come out= εκδήλωση, εμφάνιση

Drag queen= τραβεστί ηθοποιός

Influencers= επηρεαστές

Ok= εντάξει

Queer= αλλόκοτο, παράξενο